

HMEZAR

Celje - skladišče
D-Per

70/1976

1119760644, 11

COBISS

OSREDNJA KNIŽNICA
CELJE

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE »HMEZAD« ŽALEC — LETO XXX. — NOVEMBER 1976 — ŠTEVILKA 11

Uresničevanje stališč in sklepov druge seje konference ZKS in nadaljnje naloge pri uresničevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, gozdarstvu in na vasi

Uvodni referat Mirana Potrča na 25. seji predsedstva CK ZKS 15. oktobra

I.

JASNA PRIHODNOST KMETOV

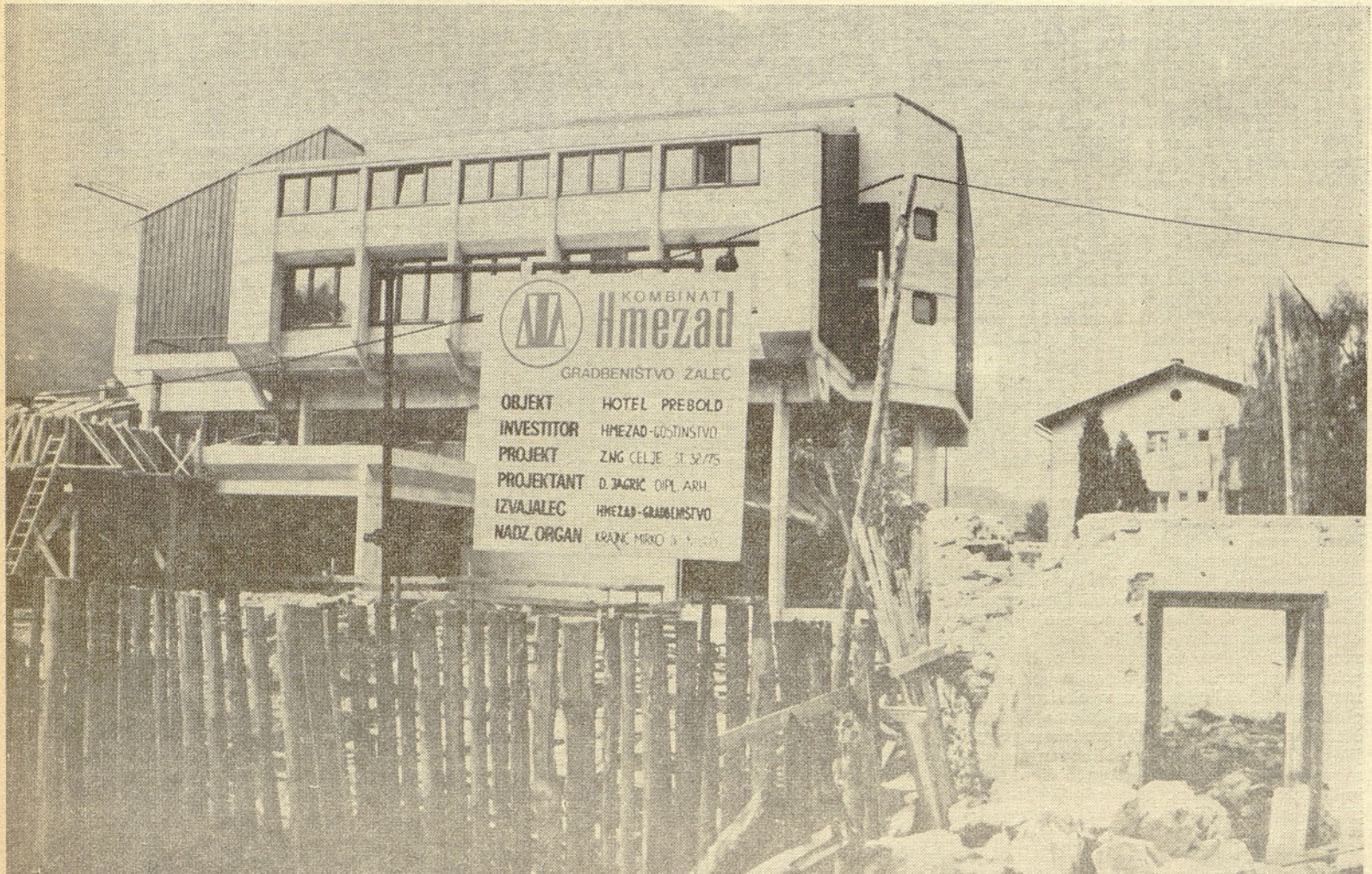
Zveza komunistov Slovenije je na drugi seji konference ZKS o aktualnih političnih in družbenoekonomskih vprašanjih razvoja kmetijstva opredelila jasna idejnopolična stališča in sklepe o nalogah komunistov v nadaljnjem razvoju in socialistični samoupravni preobrazbi kmetijstva. Na tej seji smo ponovno ovred-

notili in poudarili pomen proizvodnje hrane v Socialistični republiki Sloveniji ter na tej osnovi opredelili jasno razvojno usmeritev, z zahtevo po povečanju produktivnosti dela v kmetijstvu, poudarili smo nujnost hkratnega razvoja družbenega in zasebnega kmetijstva na podlagi medsebojnega združevanja kmetov in njihovega enakopravnega vključevanja v združeno delo in socialistične samoupravne odnose. Poudarili smo neposredno medsebojno zvezo in soodvisnost med razvojem družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, gozdarstvu in na vasi ter uresničevanjem razvojnih ciljev na

področju materialne proizvodnje. Ti morajo zagotoviti kar najbolj smotno uporabo vseh razpoložljivih zemljiških površin, največjo možnost izkoriščanja vseh naravnih bogastev ter na podlagi visoko produktivne, dobro organizirane, tehnološko razvite in vnaprej načrtovane proizvodnje, v skupnih razvojnih načrtih in z razvitimi dohodkovnimi odnosi povezane s predelovalno industrijo in trgovino, povečan obseg proizvodnje kvalitetne in cenene hrane za potrebe Slovenije pa tudi za izvoz.

(Nadaljevanje na 2. strani)

TOZD Gradbeništvo končuje gradbena dela na prvem hotelu v naši občini v Preboldu. V polnem teku so notranja inštalacijska dela, nekatere prostore pa že opremljajo. Vsi izvajalci del in investitor TOZD Gradbeništvo zatrjujejo, da bomo v novem hotelu že silvestrovali

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z jasno opredelitvijo teh nalog smo na podlagi večje produktivnosti dela v kmetijstvu in gozdarstvu ter na podlagi vključevanja kmetov v socialistične samoupravne odnose opredelili tudi jasno perspektivo za zagotavljanje enakopravnega samoupravnega družbenoekonomskega in političnega položaja kmetov ter za zagotavljanje njihove socialne varnosti in stabilnosti.

V organizirani aktivnosti vseh socialističnih sil po drugi seji konference Zveze komunistov Slovenije so doseženi pomembni rezultati. Obseg kmetijske proizvodnje je v preteklih letih kljub vsem objektivnim težavam, naraščal. Povečalo se je število živine, naraščala pa je tudi produktivnost dela v kmetijstvu. Usmerjena vlaganja v modernizacijo družbenega kmetijstva in živilsko-predelovalne industrije, razvoj znanstveno-raziskovalnega dela in uvajanje njegovih dosežkov v prakso so omogočili, da so mnoga družbena posestva v tem obdobju dosegla znaten tehnološki napredek, posebej na področju prašičereje, perutinarstva, vinogradništva, hmeljarstva in deloma tudi v sadjarstvu, saj so tehnološki rezultati nekaterih družbenih gospodarstev dosegla svetovno raven. Dosežen je pomemben napredek v tehnologiji izkoriščanja gozdov ter realizirana povečana sečnja, predvsem na podlagi skupnega gospodarjenja z družbenimi in zasebnimi gozdovi.

Na podlagi usmerjanja modernizacije v zasebnem kmetijstvu, ki je bila pretežno organizirana v sodelovanju s kmetijskimi zadrugami in obrati za kooperacijo, uresničena pa z velikimi lastnimi vlaganji kmetov samih in organiziranim usmerjanjem družbenih sredstev, smo znatno povečali tudi produktivnost dela v zasebnem kmetijstvu. Zagotovili smo znatno povečanje tržnih viškov, ki jih dajejo zasebni kmetijski proizvajalci, predvsem pa tudi olajšali kmetovo delo in povečali interes mladih ljudi za delo v kmetijstvu. S tem smo postopoma začeli ustvarjati tudi pogoje za uspešnejše reševanje ekonomskega in socialnega položaja kmetov in članov njihovih družin.

Dosežki v razvoju proizvajalnih sil so tekli vzporedno s prizadevanji za boljšo organiziranost primarne kmetijske proizvodnje, predelovalne industrije in trgovine ter z nadaljnjim razvijanjem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju kmetijstva, gozdarstva in vasi. Na področju kmetijstva, gozdarstva, predelovalne industrije in trgovine so bila prisotna prizadevanja za združevanje dela in sredstev ter oblikovanje sestavljenih organizacij združenega dela, ki združujejo dober del primarne kmetijske proizvodnje na geografsko zaokroženih območjih. Uresničeno je načelo skupnega gospodarjenja z družbenimi in zasebnimi gozdovi v okviru gozdno-gospodarskih organizacij. Posebej v zadnjem času so prisotni tudi procesi vključevanja živilsko-prehrabne industrije in trgovine s prehrabnimi proizvodi v vertikalno povezane in dohodkovno neodvisne celote. V prizadevanjih za ustavno preobrazbo so tudi v teh organizacijah združenega dela konstituirane temeljne organizacije, začeti so procesi urejanja dohodkovnih odnosov med njimi ter procesi skupnega načrtovanja proizvodnje in razvoja.

Na podlagi jasne usmeritve razvoja zasebnega kmetijstva, z njihovim organiziranim povezovanjem v združeno delo na podlagi različnih oblik kooperacijskih odnosov, se je zelo povečalo število članov zadrug in obratov za kooperacijo, saj preko različnih oblik članskega sodelovanja v zadrugah in obratih za kooperacijo danes sodeluje več kot 48 tisoč kmetov. Kmetje sami so oblikovali več kot 1700 raznih kmečkih skupnosti, v katerih se v različni kvaliteti odnosov uresničuje načelo združevanja dela, sredstev in deloma tudi zemlje kmetov. Vse kmečke skupnosti se vključujejo tudi v organizirano proizvodnjo in prodajo v okviru zadrug ali obratov za kooperacijo. Znani so že primeri dolgoročnega proizvodnega sodelovanja organiziranih kmetov v okviru zadrug in obratov za kooperacijo, na deloma že razvitejših dohodkovnih osnovah, predvsem pa z večjim vplivom kmetov na oblikovanje politike razvoja, proizvodne usmeritve, oblikovanja cen in delitve dohodka po prispevku kmeta k skupni ustvarjalni proizvodnji.

PRAVILNOST SPREJETE USMERITVE

Vsi ti pozitivni dosežki po drugi konferenci ZKS, ki sicer še niso pretežen pojav, kažejo na pravilnost usmeritve stališč in sklepov te konference, na napredek, ki je bil dosežen po drugi seji, posebej pa tudi na to, da so bili smotri in usmeritve te konference ne-le idejnopolitične edino sprejemljive in ustrezne, temveč da jih je bilo mogoče v konkretnih okoljih tudi uresničevati, seveda ob ustreznem družbenopolitičnem angažiranju, strokovnem znanju in dobri organiziranosti.

Znatno je izboljšana tudi ekonomska in socialna položaja kmetov. Z uvedbo enotnega zdravstvenega zavarovanja kmetov, pokojninskega zavarovanja, otroškega dodatka za kmečke otroke, z večjo skrbjo za socialno ogrožene kmečke družine, povečanimi prizadevanji za urejanje vprašanj na področju otroškega varstva in šolstva na vasi, posebej pa z večjo produktivnostjo kmetovega dela, so se delovni pogoji ter življenjski standard kmeta in njegove družine izboljšali vzporedno z rastjo družbenega standarda vseh drugih delovnih ljudi. K temu je brez dvoma veliko pripomogla tudi povečana zaposlitev posameznih članov kmečkih družin, hitreje odpiranje delovnih mest v gospodarsko manj razvitih območjih, ki so pretežno kmetijsko intenzivna, urejanje komunikacij, začetki v razvoju kmečkega turizma in podobno.

Jasna idejnopolitična stališča ter smernice in sklepi druge konference, posebej pa tudi neposredni dosežki v materialni proizvodnji in razvoju družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, gozdarstvu in na vasi, so vplivali na spremembo zavesti kmetov in vse več je danes kmetov, ki razumejo in sprejemajo politiko zveze komunistov na področju razvoja kmetijstva, gozdarstva in vasi. Zato se je tudi povečala družbenopolitična aktivnost kmetijskih proizvajalcev. Dokaz za to je predvsem izredno aktivno sodelovanje kmetov v okviru socialistične zveze delovnih ljudi in v okviru krajevnih skupnosti, kjer so kmetje danes glavni pobudniki in organizatorji za urejanje mnogih vprašanj pogojev svojega dela in življenja na vasi, saj s samopriskevki in organiziranimi delovnimi akcijami urejajo ceste, vodovod, kanalizacijo, rešujejo in urbanizirajo svoje okolje, skrbijo za razvoj rekreacije, kvalitetnejšega kulturnega življenja ipd., kakor tudi njihov aktiven odnos pri zadnjih delegatskih volitvah.

Z dosedanjimi uspehi pri uresničevanju stališč in sklepov druge seje konference ZKS nikakor ne moremo biti v celoti zadovoljni, toda vsa dosedanja aktivnost in doseženi uspehi zagotavljajo, da lahko ob še večji zavzetosti in bolj organizirani aktivnosti ter na podlagi jasnih idejnopolitičnih usmeritev za delo v bodoče dosežemo še večje uspehe in dosledno uresničimo politiko in smotre, ki smo si jih zadali na zadnjih kongresih ZK Slovenije in Jugoslavije ter zapisali tudi v ustavo in v osnutek zakona o združenem delu.

II.

TEMELJITE ANALIZE DOSEŽKOV

Ko v Zvezi komunistov Slovenije ocenjujemo uresničevanje stališč in sklepov druge seje konference ZKS se seveda ne moremo zadovoljiti zgolj z oceno dosedanje aktivnosti in na podlagi te aktivnosti doseženimi pozitivnimi premiki. Ugotoviti moramo tudi, ali smo dosledno uresnili vse postavljene cilje, kakšna je bila naša organiziranost in naše delovanje in s kakšnimi idejnimi opori smo se srečevali v zvezi komunistov, pa tudi v družbi nasploh pri uresničevanju postavljenih nalog. Pri oceni kvalitativnih sprememb v družbenoekonomskih odnosih in materialni proizvodnji v kmetijstvu in gozdarstvu moramo tudi upoštevati, da smo si z resolucijo VII. kongresa ZK Slovenije o razvoju kmetijstva in podeželja zastavili še nekatere dodatne naloge in da smo sprejeli novo ustavo, pred tem pa že v letu 1971 tudi ustavne amandmaje, s katero smo jasno opredelili nadaljnje smeri našega družbenoekonomskega in družbenopolitičnega razvoja pa tudi samo-

upravni in družbenoekonomski položaj delavcev in kmetov. Ugotoviti moramo, da tako kot v družbi nasploh, na področju kmetijstva in gozdarstva še zdaleč niso uveljavljeni novi samoupravni družbenoekonomski odnosi. Razlog za to je predvsem v neveljavljenem ustavnem položaju delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela ter v nerazvitih medsebojnih dohodkovnih odnosih med temeljnimi organizacijami v okviru delovnih in sestavljenih organizacij. Dohodkovni odnosi, zasnovani na skupnih programih razvoja in delitvi dohodka na podlagi prispevka delavcev posamezne temeljne organizacije v živem in minulem delu, še zdaleč niso dosledno uveljavljeni v odnosih med primarno proizvodnjo, predelovalno industrijo in trgovino. V vseh teh odnosih pretežno še prevladujejo kratkoročni kupoprodajni odnosi, podjetniško zapiranje in nepriljubljenost za načrtovanje razvoja, delitev dela in specializacijo ter za skupno prevzemanje rizika.

Pomanjkanje skupnih programov, skupne odgovornosti za razvoj in urejenih dohodkovnih odnosov tudi na področju kmetijstva in gozdarstva povzročata neurejen in negotov dohodkovni položaj posameznih temeljnih organizacij združenega dela, posebej v primarni proizvodnji, s tem pa povzročata tudi manjše izkoriščanje vseh možnosti za večjo, bolj produktivno in ceneno proizvodnjo, predvsem pa za stalno oskrbo prebivalstva z vsemi potrebnimi prehrabnimi proizvodi. Nerazumevanje družbenega značaja dohodka in podjetniško zapiranje povzročajo, da tudi posamezne sestavljene organizacije združenega dela do sedaj niso uspeli oblikovati, razviti jasnih skupnih razvojnih programov, izvršiti delitve dela in specializacije. K bistveno večji kvaliteti, medsebojni povezanosti in soodvisnosti niso prispevale niti že ustanovljene poslovne skupnosti.

Takšen, v bistvu podjetniški pristop, se odraža tudi v delovanju kmetijskih zemljiških skupnosti. Ustanovitelji teh skupnosti ne čutijo dovolj velike odgovornosti za skupno urejanje vprašanj zemljiške politike kot enega od temeljnih pogojev za racionalno izkoriščanje vseh možnosti za večjo proizvodnjo hrane. Pri tem velja poudariti, da tudi družbenopolitične skupnosti in družbenopolitične organizacije v občinah niso posvetile dovolj skrbi usklajenemu razvoju in urejanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju kmetijstva in gozdarstva.

Tudi družbenoekonomski in ustavni položaj kmetov še ni docela uveljavljen. Pomemben razlog za to je pretežno še neustrezna organiziranost zadrug in obratov za kooperacijo v kmetijstvu in gozdarstvu. Te v svojem okviru praviloma niso oblikovale več temeljnih združnih enot, oziroma temeljnih združnih organizacij in v okviru kombinatov tudi ne temeljnih organizacij združenega dela ter zato glede na število svojih članov in obsežnost področja ne morejo zagotoviti neposrednosti in večje motiviranosti večine kmetov za samoupravno odločanje. V sicer številnih delovnih enotah znotraj kmetijskih zadrug in obratov za kooperacijo pa samoupravni položaj kmeta ni mogel biti uveljavljen celovito, saj se v njih ni ugotavljala in delil dohodek na temelju živenga in minulega dela, posebej pa se v njih niso združevala sredstva na temelju jasnih programov razvoja.

Pomemben razlog za neustreznost položaja kmetov je tudi v trajnosti in kvaliteti odnosov med zadrugo ali obratom za kooperacijo ter njegovimi člani. V večini primerov gre namreč še za pretežno kratkoročne odnose s posamičnimi člani, za odkup občasnih tržnih viškov po dnevnih cenah ter za oskrbovanje članov zadrug in obratov za kooperacijo s krediti, gnojili, semeni ipd. Manj je dolgoročnih kooperacijskih pogodb, še manj pogodb na odprt račun, v katerih se članom prizna dejansko dosežena cena na trgu, skorajda pa še niso razviti odnosi iz skupnega prihodka, v katerih bi se organizirala skupna proizvodnja in prodaja proizvodov kmetov — članov zadruge oziroma obratov za kooperacijo in po vnaprej dogovorjenih merilih vrednotile živo in minulo delo kmeta ter vseh ostalih, ki so sodelovali pri predelavi in prodaji njegovih proizvodov, kakor tudi niso uveljavljeni odnosi v skupnih vlaganjih. Vse to

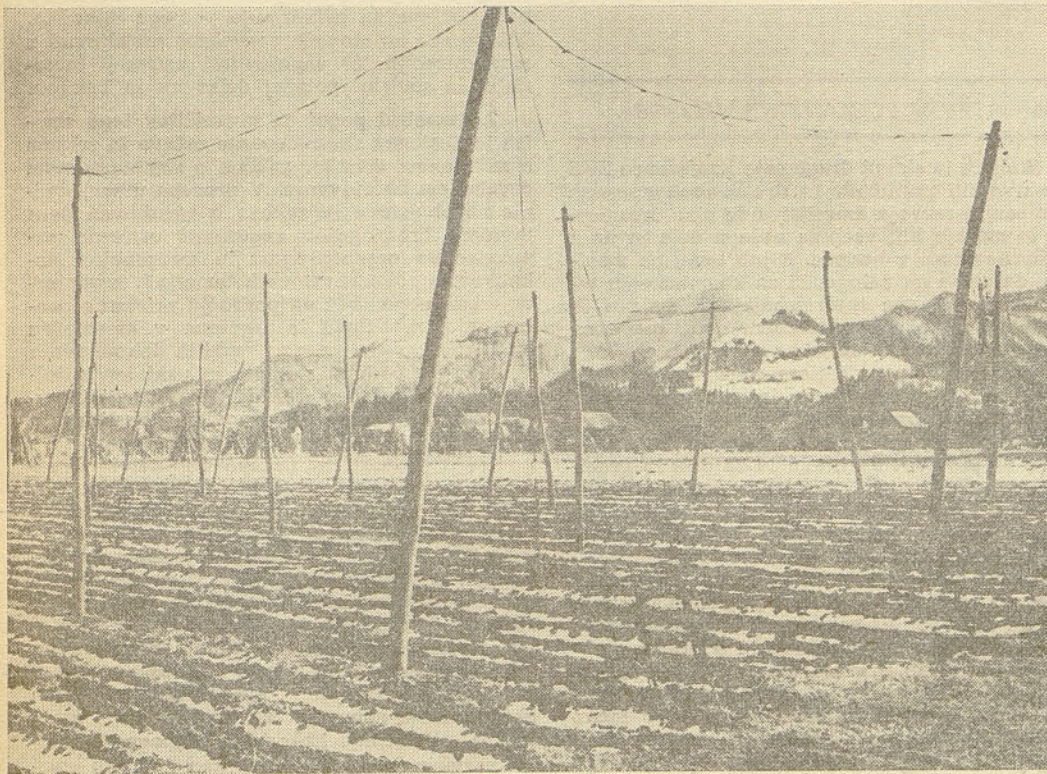
15 let „Hmezad“ Žalec

Decembra bo poteklo petnajst let odkar so se kmetijske organizacije v Savinjski dolini združile v močni kmetijski kombinat »HMEZAD« Žalec.

V počastitev združenja bodo razne prireditve, glavno slavlje pa bo v drugi polovici decembra v novem hotelu v Preboldu.

Takrat bi uredništvo rado izdalo slavnostno številko Hmeljarja, v katerem bi se predstavile vse TOZD, DE in ZE. Zato vabimo vse dopisnike in odgovorne po enotah, vse druge dopisnike in kmete, da do 20. novembra pošljejo čim več prispevkov in fotografij o razvoju, delu in načrtih. Dobrodošli so tudi vsi drugi prispevki do anekdot in smešnic. Tako želimo čim popolneje prikazati našo skupno pot od 1961. leta do danes.

Urednik

Ni daleč čas, ko bo dolino pobelil prvi sneg

povzroča, da kljub določenim pozitivnim premikom kmetje zadržujejo obratov za kooperacijo mnogokje še nimajo za svojo organizacijo.

Ker je povečanje produktivnosti dela v zasebnem kmetijstvu pomemben predpogoj za povečanje kmetijske proizvodnje in tudi za zagotovljenje ustreznega ekonomskega in socialnega položaja kmetov, so na drugi konferenci ZKS poudarili modernizacijo zasebnih kmetij. Pomembno je poudariti, da je bil na drugi seji konference sprejet jasan koncept, da je temeljni smoter modernizacije zasebne kmetijske proizvodnje povečanje produktivnosti kmetovega dela in doseganje večjega dohodka ter s tem zagotavljanje možnosti, da se kmet z vključevanjem v združeno delo, na podlagi svoje produktivnosti dela in dohodka, izenačuje s položajem delavca v naši družbi.

ORGANIZIRANJE SKUPNE PROIZVODNJE

Ob tem smo že na drugi seji konference poudarili, z razvojem tehnologije pa se ta nujnost danes kaže še veliko bolj izrazito, da visoko produktivnega kmetovega dela in ustreznega dohodka na podlagi tega dela ni mogoče organizirati predvsem na posamezni kmetiji. Mnogo racionalneje je skupno obnavljati nasade, graditi skupne hleve, skupno obdelovati večje komplekse zemljišč s skupno mehanizaci-

jo ipd. Takšna organizacija dela omogoča ne samo manjše investicije in večji dohodek, temveč ustvarja tudi pogoje za dogovarjanje kmetov o tem, kdo bo opravljal posamezna dela, s tem pa jim omogoča, da koristijo tudi dnevni in tedenski počitek, letni dopust in podobno. Zaradi tega smo se tudi zavzeli za združevanje dela, sredstev in, kadar je zaradi narave dela in tehnologije potrebno, tudi zemlje kmetov med seboj in v okviru zadržujočih obratov za kooperacijo ter za organizirano povezovanje letih v združeno delo na podlagi dolgoročnih programov razvoja in razvitih dohodkovnih odnosov.

Ta usmeritev pa se ni dovolj dosledno izvajala, saj smo dajali mnogo večji poudarek modernizaciji posameznih kmetij, čeprav lahko pomeni dolgoročno perspektivo za povečanje produktivnosti dela in dohodka kmetov predvsem skupaj organizirano delo, združevanje sredstev in tudi zemlje. To seveda ne pomeni, da je slabo, da smo v zadnjih letih modernizirali mnogo zasebnih kmetij. Nobenega dvoma namreč ni, da je modernizacija posameznih kmetij prispevala k povečanju produktivnosti dela in k ugodnejšim pogojem za zagotavljanje ustreznega ekonomskega in socialnega položaja kmetov, posebno kadar je bila opravljena v okviru in v skladu s proizvodno in razvojno usmeritvijo kmetijskih zadržujočih obratov za kooperacijo, mnogokje pa ustvarila tudi možnosti, da ti kmetje postanejo nosilci nadaljnje-

ga združevanja dela in sredstev kmetov. Kritični pa moramo biti do dejstva, da smo mnogo premalo pozornosti posvečali organiziranju skupne proizvodnje, združevanju dela in sredstev, pa tudi zemlje kmetov. Posebej zato, ker se je ob naši pretežni usmeritvi na modernizacijo posameznih kmetij med nekaterimi kadri v kmetijskih zadržujočih obratih za kooperacijo, v pospeševalnih, strokovnih in znanstvenih službah in organizacijah, med mnogimi kmeti, pa tudi pri posameznih komunistih in družbenopolitičnih delavcih ustvarilo prepričanje, da je t. i. preusmerjena kmetija naš dolgoročni cilj, s katerim bo mogoče uresničiti naše težnje po povečanju proizvodnje hrane, večji produktivnosti dela in dohodka kmetov ter zagotavljanju njihovega ustreznega materialnega in socialnega položaja. Vse to ne pomeni, da bomo v bodoče opustili preusmerjanje posameznih kmetij. Toda večji poudarek in večjo družbeno podporo bomo dajali organiziranju skupne proizvodnje kmetov, predvsem pa se bomo morali organizirati tako, da bomo na podlagi jasnih programov in kompleksnih projektov pokazali in dokazali, da se v tako skupno organizirani proizvodnji dosega večja produktivnost in dohodek ter ugodnejši materialni in socialni položaj kmetov. S tem bomo tudi utrjevali uveljavljanje ustavnega načela, da so predvsem delo in njegovi rezultati merilo in podlaga družbenoekonomskega položaja vseh naših delovnih ljudi — delavcev in kmetov — ter v pravicah in obveznostih postopoma izenačevali položaj kmetov s položajem delavcev v naši družbi.

Usmeritev na organiziranje skupne proizvodnje, na podlagi združevanja dela, sredstev in zemlje je upravičena tudi zaradi tega, da lahko v procesu modernizacije vključimo veliko večino kmetov in polkmetov, česar z usmeritvijo na modernizacijo posameznih kmetij nismo uspeli. Z njo smo zajeli le manjše število kmetov, in to pretežno tistih, ki so imeli največ zemlje. V taki usmeritvi bodo mnogo racionalneje lahko uporabljena tudi družbena in kmetova sredstva. S tem pa bomo ublažili tudi proces diferenciacije na vasi, ki je bil danes še prisoten in je imel tudi določene negativne politične posledice. Do njega je poleg drugih razlogov prihajalo tudi zaradi tega, ker ob pozitivnih procesih modernizacije posameznih kmetij nismo pričeli z reševanjem problema zemljiške rente, ohranjali pretežno stari sistem obdavčevanja po katastarskem dohodku ter na podlagi katastarskega dohodka zbirali tudi prispevke za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Vse to je imelo za posledico ugodnejši ekonomski in socialni položaj moderniziranih kmetij, posebej tistih v bližini mest, ohranjalo pa manj produktivno delo, nižji dohodek in težji socialni položaj večine drugih kmetov.

DRUŽBENI POMEN DOHODKA

Temeljne razloge za našo premajhno učinkovitost pri uresničevanju stališč in sklepov druge seje moramo kljub nekaterim objektivnim okoliščinam prav gotovo iskati v premajhni idejnopolični usposobljenosti, strokovnem znanju in premalo konkretni usmerjenosti in doslednosti kadrov v organizacijah združenega dela in kmetijskih zadržujočih obratov, pa tudi v pospeševalni službi, v izobraževalnih in znanstvenih organizacijah. Uresničevanje novih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, posebej na področju kmetijstva in gozdarstva, ter zagotavljanje enakopravnega položaja kmetov v naši družbi namreč ne more potekati brez organizirane, zavestne in konkretne aktivnosti. Prav te pa je bilo mnogokrat premalo.

V mnogih družbenih kmetijskih organizacijah posamezni vodilni in strokovni delavci niso doumeli družbenega značaja dohodka in nujnosti združevanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah, tako med delavci v temeljni organizaciji združenega dela kot tudi s kmeti. Preveč se še podjetniško zapirajo vsak v svoje okvire temeljne ali delovne organizacije. Zato je premalo pripravljenosti za skupno oblikovanje programov razvoja, delitev dela in specializacijo, za skupne programe in urejanje odnosov na dohodkovnih osnovah v vsej reprodukciji (Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

dukcijski verigi in zato mnogokrat namesto, da bi z urejenimi samoupravnimi dohodkovnimi odnosi povečali produktivnost dela in zviševali dohodek, računajo in pričakujejo, da bo probleme na področju kmetijstva in gozdarstva reševala družba. Dohodkovna nepovezanost in pomanjkanje skupnih razvojnih programov ohranja marsikje nizko produktivnost dela, ki ima za posledico nesprejemljive zahteve posameznikov za ohranjanje stroškovnega principa pri oblikovanju cen kmetijskih proizvodov. Ohranjanje tega načela bi bilo družbeno-ekonomsko škodljivo, saj bi se z njimi priznaval družbeno neupravičeni dohodek tudi nizko produktivnim proizvajalcem, to pa bi nujno vodilo k stagnaciji v razvoju produktivnosti pri uvajanju sodobne organizacije in znanstvenih dosežkov ter zaviralo tudi uveljavljanje novih družbeno-ekonomskih odnosov. Ker ni dolgoročnih programov razvoja in jasne proizvodne usmeritve za znanega kupca, na podlagi medsebojnega sodelovanja primarne kmetijske proizvodnje, predelave in trgovine, posamezni vodilni in strokovni delavci v kmetijskih združenjih in obratih za kooperacijo niso zainteresirani za vzpostavljane trajnih kooperacijskih odnosov z združenimi kmeti, temveč raje ves poslovni riziko prenašajo na kmete, sami pa po dnevnih tržnih cenah kupujejo od kmetov tiste tržne viške, ki so jih sposobni prodati ali predelati v svojih predelovalnih obratih, seveda le takrat, kadar s tem dosegajo sami zase ustrezen dohodek. Tudi delavci v strokovnih in znanstveno-raziskovalnih organizacijah so pripravljani le pogodbeno sodelovati s posameznimi organizacijami združenega dela, niso pa pripravljani skupno deliti rizika in biti udeleženi na skupno ustvarjenem dohodku na podlagi svojega delovnega prispevka. Med nekaterimi delavci v veterinarski in tudi pospeševalni službi se celo oblikujejo stališča, da je njihovo dejavnost nujno potrebno opredeliti kot javno službo in jo kot tako tudi financirati. Takšna stališča so v izrazitem nasprotju z ustavnim konceptom združenega dela in z načelom, da se na podlagi dejanske medsebojne povezanosti in soodvisnosti urejajo medsebojni dohodkovni odnosi, ki so podlaga za ustrezen materialni položaj delavcev in kmetov v posameznih delih združenega dela.

Tudi vzgojnoizobraževalne organizacije niso dovolj povezane s kmetijsko proizvodnjo, predelavo in trgovino, pa tudi v okviru že ustanovljene posebne izobraževalne skupnosti ni dosežena večja medsebojna povezanost in soodvisnost med izobraževalnimi organizacijami ter organizacijami s področja proizvodnje, predelave in trgovine. Oblikovani niso programi razvoja posameznih vzgojnoizobraževalnih organizacij, obstoječi so zato med seboj neusklajeni in tudi premalo prilagojeni dejanskim potrebam združenega dela.

OKREPITI VLOGO ZVEZE KOMUNISTOV

Pomemben razlog za premajhno učinkovitost v uresničevanju sprejetih stališč in sklepov je tudi organiziranost, idejnopolitična enotnost in akcijska usposobljenost ter delovanje zveze komunistov. Ugotoviti moramo, da so komunisti za uresničevanje nalog pri socialistični samoupravni preobrazbi kmetijstva, gozdarstva in vasi slabo organizirani, idejnopolitično pre-slabo usposobljeni in kadrovsko šibki. V več kot polovici organizacij združenega dela s področja kmetijstva in gozdarstva zveze komunistov nima ustanovljenih organiziranih oblik svojega delovanja. Tudi v mnogih krajevnih skupnostih na vasi ni osnovnih organizacij zveze komunistov, kjer pa so te, v mnogih prevladujejo člani zveze komunistov iz drugih dejavnosti, ki veliko premalo pozornosti posvečajo razvoju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov in materialnemu razvoju na področju kmetijstva, gozdarstva in vasi. Delež kmetov v zvezi komunistov še vedno upada. Tudi delovanje komunistov v sindikatih, socialistični zvezi in v zvezi socialistične mladine ni bilo zadovoljivo. Lahko namreč ugotovimo, da smo v zvezi komunistov, pa tudi v mnogih drugih organizacijah, več skrbi posvečali opredeljevanju načelnih stališč in usmeritev, da pa je mnogo-

krat izostala naša aktivnost, kadar bi morali v vsakodnevni neposredni bitki za spreminjanje družbeno-ekonomskih odnosov v kmetijskih združenjih, v obratih za kooperacijo, v temeljnih ali delovnih organizacijah pokazati svojo idejnopolitično usposobljenost in akcijsko učinkovitost.

Ne da bi podrobno opisoval oceno stanja na področju idejne usposobljenosti, organiziranosti in delovanja zveze komunistov, ki nam je znana, že sedanje ugotovitve kažejo, da je nujno potrebno oceniti dosežanje delo komunistov pri uresničevanju stališč in sklepov druge seje konference ZKS in doseči ne samo idejnopolitično enotnost za nadaljnje uresničevanje sprejetih usmeritev, temveč se tudi konkretno pogovoriti, česa komunisti v posameznih okoljih niso storili, da bi sprejete sklepe in usmeritve uresničili. Nujno potrebno je izvršiti idejnopolitično diferenciacijo in se tudi dogovoriti, kako bomo delovali v bodoče, da bi sprejete usmeritve in sklepe dosledno uresničevali; tiste pa, ki niso pripravljeni za uresničevanje teh usmeritev in sklepov, pa poklicali na odgovornost.

III.

USMERITEV V POGLAVITNE NALOGE

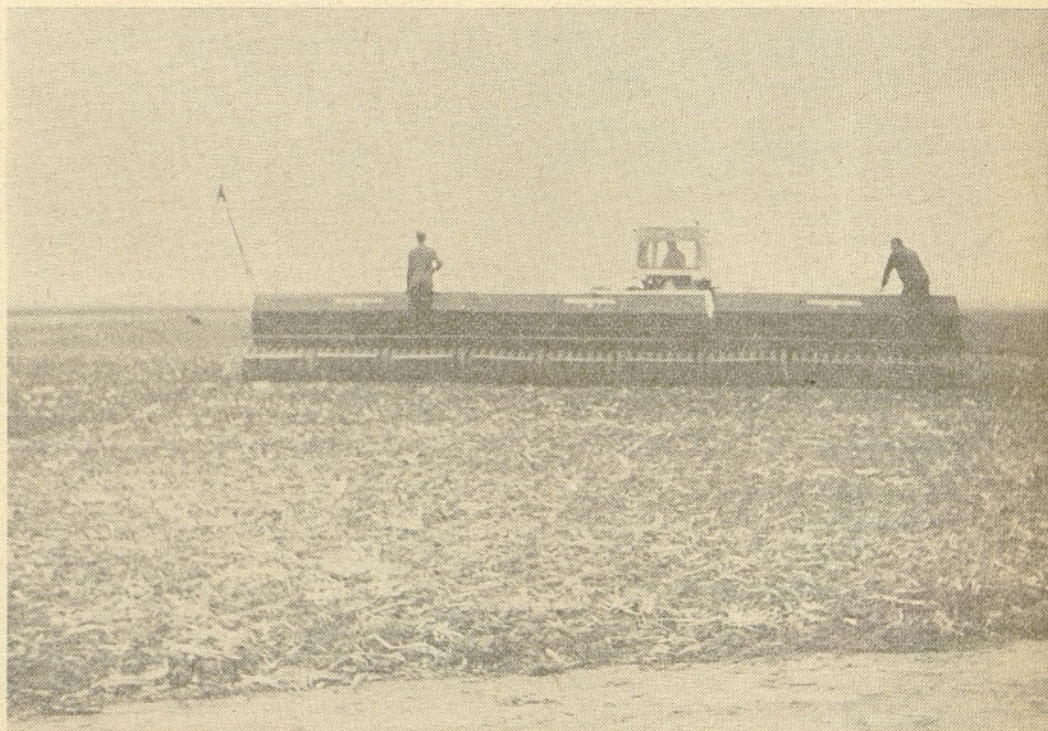
Stališča in sklepi druge seje konference ZKS o aktualnih političnih in družbeno-ekonomskih vprašanjih razvoja kmetijstva še niso uresničena in morajo biti vsebina našega dela in naša usmeritev tudi v bodoče. Kljub temu pa menimo, da glede na naloge, ki za komuniste in tudi druge delovne ljudi izhajajo iz ustave in izvajanja zakona o združenem delu, glede na sprejeto razvojno usmeritev v srednjeročnem programu razvoja, v katerem smo proizvodnjo hrane in razvoj kmetijstva in gozdarstva opredelili kot posebno pomembne naloge, glede na odgovornost, ki jo v okviru Jugoslavije prevzemajo za proizvodnjo hrane in za oskrbo prebivalstva socialistične republike in avtonomne pokrajine, ter glede na dejstvo, da proizvodnja hrane in hrana sama postaja strateška surovina, ki ima pomemben vpliv na urejanje mednarodnih ekonomskih in političnih vprašanj, posebno za dežele v razvoju in nerazvite dežele, ter naloge Jugoslavije pri zagotavljanju enakopravnega ekonomskega in političnega položaja teh dežel v svetu, da v ZK opredelimo nekatera idejnopolitična izhodišča in usmeritve, katerih dosledno uresničevanje bo lahko pomenilo pomemben prispevek k ustvarjanju pogojev za večjo in bolj ceneno proizvodnjo hrane pa tudi za ustrežnejši razvoj samouprav-

nih družbeno-ekonomskih odnosov na področju kmetijstva, gozdarstva in na vasi, v skladu z ustavo in našo razvojno usmeritvijo.

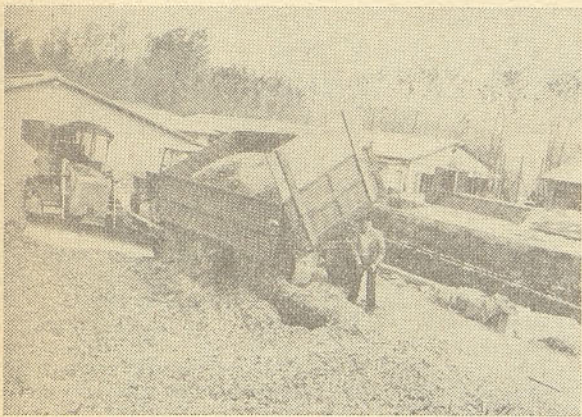
Ne da bi podrobneje razčlenjevali naloge, ki so opredeljene v gradivu za to sejo predsedstva mislim, da je potrebno doseči idejnopolitično enotnost in akcijsko učinkovitost predvsem pri uresničevanju naslednjih vprašanj:

1. Utrditi moramo spoznanje, da je naš smoter ne le povečana proizvodnja hrane, temveč obenem tudi ustvarjanje pogojev za povečano produktivnost dela na področju kmetijstva in gozdarstva in s tem ustvarjanje vseh možnosti za cenejšo proizvodnjo bolj kvalitetne hrane. Ta smoter lahko uresničimo le, če hkrati posvetimo vso pozornost nadaljnjemu razvoju in modernizaciji družbenega kmetijstva in gozdarstva, kmetijski predelovalni industriji, lesno predelovalni industriji ter trgovini s prehrabeniimi proizvodi, ter enako pozornost modernizaciji dela v zasebnem kmetijstvu na podlagi medsebojnega združevanja dela, sredstev in zemlje kmetov ter njihovega vključevanja v družbeno organizirano proizvodnjo. Vse to bo tudi podlaga za ustvarjanje večjega dohodka, iz katerega bo mogoče pospešeno nadaljevati z modernizacijo ter zagotavljati ustrezen materialni in socialni položaj delavcev in kmetov.

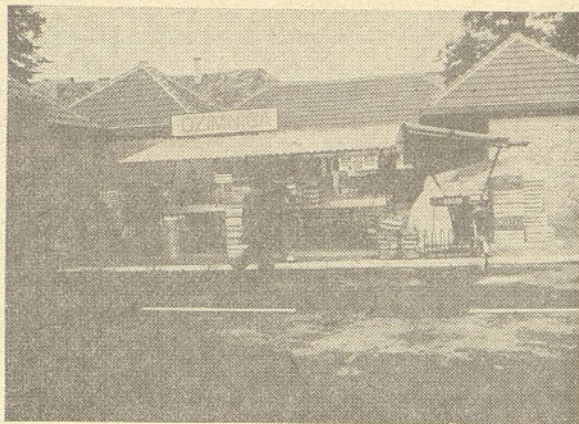
2. Temeljni pogoj za uresničitev tega smotera je dosledno uresničevanje ustave in zakona o združenem delu ter zakona o samoupravnem družbenem načrtovanju. V procesu uresničevanja načel ustave in zakona o združenem delu moramo brezpogojno zagotoviti ustrežno samoupravno organiziranost in medsebojno dohodkovno povezanost vseh temeljnih organizacij združenega dela na področju primarne proizvodnje, predelave in trgovine v kmetijstvu in gozdarstvu, in sicer na razvitih dohodkovnih odnosih na podlagi skupnih in usklajenih dolgoročnih programov razvoja. Zagotoviti moramo, da se na ustavnih osnovah konstituirajo tudi odnosi z organizacijami združenega dela s področja znanosti in raziskovanja, izobraževanja in drugih dejavnosti, ki so neposredno povezane in soodvisne ter prispevajo svoj delež k povečani produktivnosti dela in doseganju dohodka na področju kmetijske primarne proizvodnje, predelave in trgovine. V proces ustreznega ustavnega konstituiranja je treba nujno vključiti bančništvo in zavarovalstvo. Zagotoviti moramo, da postane tako samoupravno konstituirano združeno delo tudi osnovni nosilec razvojne politike kmetijskih razvojnih skupnosti in skupnosti za pospeševanje kmetijstva v občinah kakor tudi odgovorni nosilec usmerjanja zemljiške politike v okviru kmetijskih zemljiških skupnosti.

Za velike komplekse je prepotrebna uspešna težka mehanizacija. Tudi mi izpopolnjujemo z njo naš strojni park. Na posnetku je jesenska setev na poljih okrog Osijeka

Koruzna za silažo je pospravljena, vreme, ki je bilo v prvi polovici oktobra izredno lepo, pa nagaja pri jesenski setvi

Zaradi prepolnih kmečkih sadovnjakov in dokaj lepih jabolk niso na tržnici v Zalcu šla jabolka TOZD Mirošan v denar

Oglas

»Hmezad« — TOZD Gradbeništvo Zalec, objavlja prosto delovno mesto skladiščnik II za skladišče v Vrbju.

Pogoj:

- KV trgovski delavec
- 2 leti delovnih izkušenj

Prijave sprejemamo do zasedbe delovnega mesta.

3. Zagotoviti moramo, da se ustvarijo vsi pogoji za povečano produktivnost dela tudi v zasebnem kmetijstvu. Zato moramo v skladu z načeli ustave in zakona o združenem delu organizirano in konkretno vzpodbujati vse oblike združevanja dela, sredstev in zemlje (kmetov med seboj ter v okviru kmetijskih zadrug in temeljnih organizacij kooperantov ter na podlagi dolgoročnega dohodkovnega povezovanja le-teh z drugimi kmetijskimi organizacijami s področja primarne proizvodnje, predelave in trgovine, zagotoviti vključevanje kmetov v enoten sistem združevanja dela. Pri tem mora biti naša pozornost usmerjena predvsem na prikazovanje objektivne nujnosti takšne usmeritve ter interesa kmetov samih in družbe za njeno dosledno uresničevanje. Delo strokovnih služb v kmetijskih organizacijah in v vzgojno-izobraževalnih organizacijah pa moramo usmeriti v oblikovanje in predlaganje konkretnih in kompleksnih programov razvoja, katerih uresničevanje bo zagotovilo, da se v združeni proizvodnji kmetov dejansko dosega večja produktivnost in večji dohodek. Zavedati se namreč moramo, da bodo predvsem konkretni materialni rezultati organizacij združenih kmetov največja vzpodbuda in motiv za nadaljnje oblikovanje skupnih organizacij kmetov, torej za povečanje visoko produktivne kmetijske proizvodnje in novih družbeno ekonomskih odnosov. Zato v tej smeri ni sprejemljiva nobena prisila, temveč le konkretno, strokovno in družbeno politično delo. Potrebni so konkretni programi in konkretni predlogi, potreben je spremenjen odnos vodilnih in strokovnih kadrov v organizacijah združenega dela in kmetijskih zadrugah, potrebna je pripravljenost delavcev, da na podlagi skupnih razvojnih programov gredo tudi v združevanje sredstev za njihovo realizacijo na načelih delitve dohodka po delovnem prispevku in tudi skupnega rizika in potrebna je idejnopolitična aktivnost za preseganje vseh odporov, ki bi nasprotovali takšni usmeritvi.

Naša obveznost je tudi, da zagotovimo čimvečje razumevanje določil zakona o združenem delu. Pri tem moramo opozoriti, da so določbe osnutka zakona o združenem delu o združevanju kmetov po zadnji razpravi v zveznih svetih še izpopolnjene in še jasnejše. Povsem jasno je, da kmetje sami svobodno odločajo o obsegu, trajanju in raznolikosti združevanja svojega dela, zemljišča, delovnih in drugih sredstev, in sicer na podlagi sporazumno ugotovljenih potreb skupne kmetijske proizvodnje, zagotavljanju njihovih drugih ekonomskih interesov (skupne nabave, prodaje in podobno) pa tudi zagotavljanju drugih ciljev njihovega združevanja. Povsem jasno je tudi, da zakon dopušča in omogoča najrazličnejše oblike organiziranosti: zadrugo, ki ima v svojem sestavu več temeljnih zadrug ali organizacij ali ne, pa tudi sestavljeno zadrugo. Omogoča različno organiziranje kombinatov v temeljni organizaciji kooperantov v okviru delovne organizacije in v delovni organizaciji kooperantov z ali brez temeljnih organizacij v okviru sestavljene organizacije. Se jasneje so opredeljene tudi pravice in dolžnosti kmetov, njihov družbenoeko-

nomski položaj, odnosi do delavcev, s katerimi združujejo delo v okviru temeljne zadrugne organizacije ali posebej organiziranem TOZD v okviru zadrug, odnosi do delavcev v skupnih službah itd. Nobenega dvoma torej ni, da bo sprejeti zakon o združenem delu velika opora in dobra podlaga za konkretno uresničevanje sprejetih usmeritev v skladu z dejanskimi interesi kmetov.

4. V Sloveniji smo že sprejeli dogovor o temeljih razvoja SR Slovenije za to srednjeročno obdobje, ki jasno določa tudi razvojne cilje na področju kmetijstva in gozdarstva. V vseh organizacijah združenega dela je nujno potrebno z vidika uresničevanja teh ciljev in načel zakona o samoupravnem družbenem načrtovanju ponovno ovrednotiti že oblikovane razvojne programe ter zagotoviti, da vse med seboj povezane in soodvisne temeljne organizacije združenega dela oblikujejo jasne in konkretne opredeljene skupne razvojne programe ter po načelih samoupravnega združevanja sredstev in dela tudi zagotavljajo njihovo uresničevanje. Le na ta način bo mogoče uresničiti zelo pomembne cilje, ki smo si jih v razvoju kmetijstva in gozdarstva, ustrezne predelovalne industrije in trgovine zadali v tem srednjeročnem obdobju.

Pri tem je pomembno poudariti, da mnoge dosedanje naložbe v modernizacijo družbenega in zasebnega kmetijstva še niso polno izkoriščene, nekatere pa tudi ne v celoti zaključene. Zato je pri oblikovanju razvojnih programov nujno upoštevati obstoječe stanje in zagotoviti, da se maksimalno izkoristijo vsi objekti, strojne naprave in podobno, da se v največji možni meri izkoriščajo dosežki domačega znanstvenoraziskovalnega dela in da se poseben poudarek daje tudi najracionalnejšemu izkoriščanju razpoložljivih kmetijskih zemljiških površin v Sloveniji.

Kmetijske organizacije združenega dela morajo svoje razvojne programe, v povezavi s programi kmetijskih zemljiških skupnosti oblikovati veliko bolj ambiciozno ter se zavedati, da nosijo glavno odgovornost za aktiviranje vseh razpoložljivih zemljiških površin na svojem območju.

5. Na podlagi povečanja produktivnosti dela in večjega dohodka ter vključevanja kmetov v organizirano družbeno proizvodnjo si je treba prizadevati za zagotavljanje ustrežnejšega ekonomskega in socialnega položaja kmetov in vseh članov njihove družine. Pri tem je posebej pomembno zagotavljati enakopravnejši položaj kmečkih žena in kmečke mladine. Preseči pa je treba pojmovanje, da je na današnji stopnji razvitosti proizvodnih sil naša družba sposobna v celoti zagotoviti enakopraven položaj kmeta in njegove družine brez večjih lastnih prizadevanj kmetijskih proizvajalcev in vse družbe za povečanje produktivnosti dela in dohodka v kmetijstvu. Za zagotavljanje ustreznega ekonomskega in socialnega položaja kmetov, ki bo temeljil predvsem na delu in rezultatih dela je nujno preučiti tudi sistem zajemanja zemljiške rente ter obdavčenja po dejanskem dohodku ter pripraviti program za njihovo uvajanje v prakso.

6. Ob nadaljnjem razvijanju delegatskih odnosov v krajevnih skupnostih, občinah, samoupravnih interesnih skupnostih in v republiki ter ob zagotavljanju kvalitetnejših samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v kmetijskih zadrugah in v ostalih oblikah povezovanja združenih kmetov je potrebno zagotavljati posebno pozornost večjemu vključevanju kmetov, kmečkih žena in mladine v družbeno politično odločanje.

7. Komunisti v vseh okoljih morajo s svojim delovanjem v družbenopolitičnih organizacijah, v samoupravnih organih in delegatskih skupščinah zagotavljati, da se materialni razvoj na področju kmetijstva in gozdarstva ter uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na tem področju obravnava kot prioritarna naloga. Za uresničevanje te naloge se morajo usmeriti v konkretne bitke za spreminjanje družbenoekonomskih odnosov in za hitrejši materialni razvoj ter povečanje produktivnosti dela predvsem v temeljnih samoupravnih celicah naše družbe.

Komunisti morajo na podlagi usmeritev in sklepov druge seje konference ZKS ter gradiva in razprave na predsedstvu konkretno oceniti svoje dosedanje delo in usmeritev v sleherni delovni in sestavljeni organizaciji ne le na področju primarne proizvodnje, temveč tudi v predelovalni industriji in trgovini, v strokovnih, znanstvenih in vzgojnoizobraževalnih organizacijah, pa tudi v občinah. Na podlagi kritične ocene dosedanjega dela morajo doseči popolno idejnopolitično enotnost ter oblikovati konkretne programe nalog in nadaljnje aktivnosti. Pri tem morajo posebno pozornost posvetiti vključevanju in usposabljanju vseh tistih kadrov, ki so pripravljeni in sposobni zagotoviti uresničevanje postavljenih nalog, po potrebi pa tudi predlagati, da se zamenjajo kadri, ki ne želijo ali niso sposobni zagotavljati nadaljnega napredka ter predstavljajo zavoro pri uresničevanju sprejetih sklepov, stališč in usmeritev.

8. Z oblikovanjem splošnega družbenega ozračja, ki katerem lahko mnogo prispevajo tudi sredstva javnega obveščanja, moramo spodbujati in omogočiti čimbolj učinkovito uresničevanje sprejetih usmeritev

Vse to bo podlaga za to, da po jasni in konkretni oceni aktivnosti komunistov ter doseženi idejnopolitični enotnosti in jasni usmeritvi v bodoče komunisti v okviru SZDL mobiliziramo vse delavce in kmete za nadaljnje učinkovito uresničevanje novih družbenoekonomskih odnosov in hitrejšega materialnega razvoja na področju kmetijstva, gozdarstva in na vasi.

(Po Komunistu)

DARKO MARIN- sekretar za informacije SRS O INDOK

Očitno je povsod prodrlo spoznanje, da je obveščanje bistven element samega procesa odločanja v samoupravnem delegatskem sistemu in da je razvoj delegatskih odnosov v veliki meri odvisen tudi od dobrega informiranja, ki mora spremljati vse faze samoupravnega sporazumevanja, družbenega dogovarjanja in odločanja. V središču snovanja novega družbenega sistema obveščanja je treba postaviti človeka kot nosilca vseh relevantnih odločitev. Spričo tega je potrebno razvijati zlasti sisteme dela, v krajevnih skupnostih in občinah, ki morajo postati najbolj elementarni okvir družbenega odločanja.

Bržčas lahko prav zaradi tako široko podprtega spoznanja ugotovimo, da smo v zadnjih mesecih priča svetilnim prizadevanjem obveščanja kar se da približati delovnemu človeku. Priča smo težnjam, ki že skušajo uveljaviti ustavno načelo, po katerem morajo postati delovni ljudje nosilci obveščanja in odločanja. Vse bolj se uveljavlja spoznanje, da potrebujemo v naši samoupravni družbi celovit sistem delegatskega informiranja, v katerem bodo dobili ustrezno mesto vsi njegovi podsystemi: statistični, družbene evidence, informacijsko dokumentacijski centri in množična občila in da bo potrebno v ta namen sprjeti tudi ustrezne organizacijske ukrepe, ne samo v temeljnih organizacijah, krajevnih skupnostih in občinah, temveč tudi v republiki.

Še ena blagovna hiša v Žalcu

TOZD Notranja trgovina je pripravila vse potrebno, da bo začela graditi veliko halo za prodajo kmetijske mehanizacije. Poleg nje bo tudi posebna hala, kjer bomo prodajali tehnično blago in gradbeni material.

Pravzaprav bo to ena najsoodnejših prodajalnih vrst v Sloveniji. Lokacija je določena na prostoru med bencinsko črpalno Petrol in Sinalcom. Računamo, da bomo začeli z gradbenimi deli že v tem mesecu. Ta objekt bo gradilo podjetje Gradis iz Ljubljane, TOZD Celje.

Sam objekt je arhitektonsko prilagojen okolici. To sta pravzaprav prav dve veliki hali, ki sta med sabo povezani. V prvi hali bo sodobna trgovina za tehnično in kmetijsko blago. Sama prodaja v tej hali bo or- (Nadaljevanje na 7. strani)

Delavski svet je imel 114. redno sejo

Polletno poslovanje Hmezadovih TOZD kaže, da spremembe v obračunu celotnega dohodka ter drugi zakonski predpisi zaostrejuje pogoje v gospodarjenju. Zato morajo vse TOZD poslovanje prilagoditi pogojem, tako, da bodo ob koncu leta realizirale planske zadolžitve. V ta namen morajo sprejeti dopolnilne ukrepe in zadolžitve, ki bodo vodili k temu cilju.

*

DSP sprejme informacijo o ukrepih z izboljšanje poslovanja v TOZD, ki so v prvem polletju poslovale z izgubo. Potrdi sklepe delavskih svetov TOZD KZ, ME, KS, GR kot sanacijske ukrepe, ki so osnova za izboljšanje zatečene situacije v posamezni temeljni organizaciji. Poslovodne organe in strokovne službe posebej zadolžuje za realizacijo vseh sklepov.

*

V zvezi z zatečeno slabšo poslovno situacijo ugotavlja, da v precej TOZD ni dokončno razčiščena razvojna problematika. Razčiščene niso predvsem razvojne usmeritve manjših in dopolnilnih dejavnosti v TOZD, ki poslujejo sicer z izgubo, pa njihova problematika ne izstopa na nivoju TOZD (KS, KR, KIB, KZ, NT). Zato morajo vse TOZD, v prvi vrsti pa tiste, ki so v polletju poslovale z izgubo, izdelati analizo situacije in postaviti jasen razvojni program teh dodatnih dejavnosti.

*

Na področju osebnih dohodkov so gibanja v primerjavi s planiranimi in družbeno dogovorjenimi močno nekontrolirana in niso v celoti odraz večje delovne storilnosti. Vse TOZD morajo brez-pogojno uskladiti osebne dohodke z dogovorjenimi v podjetju in objektivizirati njihova odstopanja. Delavski svet ponovno opozarja na že sprejete sklepe, da se morajo za vsa dela, ki jih je možno meriti, uvesti normativi. Službe TOZD in direktorje pa zavezuje, da v skladu s 23. členom samoupravnega sporazuma o delitvi OD pripravijo osnutke pravilnika o normah, ki jih naj sprejmejo po predpisanem samoupravnem postopku.

*

Skupni osebni dohodki, kot tudi povprečni osebni dohodek na zaposlenega, so znatno višji kot smo jih predvideli s planom. Vzroki preseganja so številni, vendar pa so nadurno delo, preveliko preseganje normativov in drugi podatki v smislu 15. člena samoupravnega sporazuma o delitvi OD najpomembnejši. TOZD morajo delo v nadurah zmanjšati na realno mejo ter organizacijo dela prilagoditi tem zahtevam. Določila 15. člena sporazuma uporabljajte le za utemeljene predloge. Delovne normative pa je potrebno prilagoditi tehnologiji in organizaciji proizvodnje, njihovo doseganje oziroma stopnjo preseganja pa je potrebno stalno spremljati. Preseganje je dopustno le, če se dejansko povečuje delovna storilnost.

Pri Drešnji vasi kljub slabemu in hladnemu vremenu hitro raste in je ob izidu Hmeljarja že postavljena nova nad 7 ha velika žičnica za hmelj

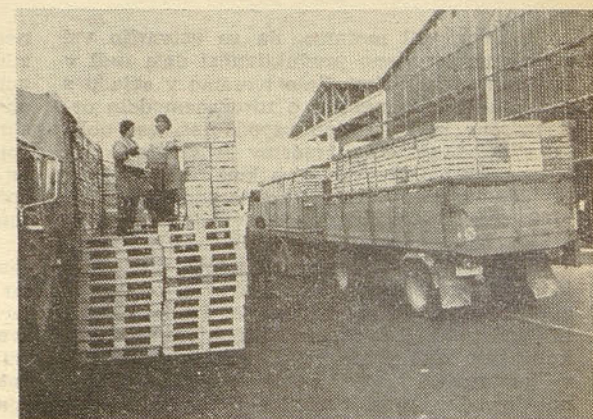
delo SAMOUPRAVNIH organov

Vse TOZD zavezuje, da ob devetmesečnem obračunu poslovanja izdelajo temeljito analizo o vzrokih odstopanja od gospodarskega načrta, v prvi vrsti pa tiste TOZD, ki dosegajo slab poslovni rezultat, TOZD, ki bodo ob 9-mesečnem obračunu poslovale z izgubo in tiste, ki ocenjujejo, da bodo z izgubo poslovale tudi ob koncu leta, bodo morale izdelati sanacijski program, kot to določa sporazum o združitvi.

Na osnovi izdelanega 9-mesečnega obračuna naj vse TOZD izdelajo oceno rezultata poslovanja za celo leto 1976.

*

Z ozirom na to, da je možno poslovno problematiko dolgoročno rešiti le s povečanjem celotnega dohodka oziroma obsega proizvodnje, vodstvom TOZD in strokovnim službam DSP predlaga, da

V TOZD Hladilnica imajo s skladiščenjem sadja res polne roke dela. V zaključni fazi izgradnje pa je hladilnica za globoko zamrzovanje

povečajo intenzivnost dela na razvoju in da vsebinsko razdelajo v TOZD samoupravni sporazum o srednjeročnem planu razvoja Hmezada.

*

V nadaljevanju je delavski svet obravnaval predlog za odobritev investicijskih naložb in najetja kreditov za izvajanje investicij. Po obrazložitvi je delavski svet soglasno sprejel naslednje sklepe:

Potrdi investicijski program za izgradnjo hale in skladišča za kmetijske stroje v Žalcu v predračunski vrednosti 16.500.454,00 din.

Potrdi investicijski program za postavitev silosov kapacitete 20.000 ton v predračunski vrednosti 29.398.489 din.

TOZD Mešalnica krmil je dolžna predati investicijskemu oddelku podjetja celotno dokumentacijo (tehnološki projekt, glavni projekt) nakar prevzame investicijski oddelček celotno investicijo v izvedbo, v nasprotnem primeru se naj ustanovi konzorcij za izvedbo celotne investicije (silosi, mešalnica).

Dovoli nabavo sortirnega stroja za sadje v vrednosti 501.156,20 din. Nakup stroja financiramo iz proste amortizacije Združene hladilnice. Za vrednost stroja se poveča investicijski plan za leto 1976.

Pri Ljubljanski banki, podružnica Slovenj Gradec, najame TOZD Kmetijstvo Radlje kredit v višini 190.000 din za realizacijo njenega povečanega investicijskega programa za 1976. leto.

*

Odobri kratkoročno posojilo delovni organizaciji AMOS iz Zagreba v znesku 4.000.000 din po pogodbi o poslovnem sodelovanju s TOZD Notranja trgovina. Posojilo zavarujemo z menico Avala banke Beograd. Rok vračila je 26. 12. 1976.

*

Odobri premostitveno posojilo zavodu za urejanje zemljišč SO Zalec v znesku 3.500.000 din po 12% obrestni meri z rokom vrnitve 31. 1. 1977.

Odobritev posojila je vezana na naslednje pogoje:

delo samoupravnih ORGANOV

- plačilo je treba zavarovati z menico izvršnega sveta SO Žalec;
- izvršni svet SO Žalec mora z izdano menico seznaniti delegatsko skupščino;
- na sklep Zavarovalnice Sava o odobritvi posojila v višini 5.000.000 din DO Hmezad.

*

Delavski svet odobrava, da se lahko določeni zagonski stroški že sedaj trošijo za pripravo investicij prioriteta značaja in to izgradnjo silosov, mešalnice močnih krmil in tretje mlečne farme v breme nosilcev teh investicij.

Za vse investicijske naložbe je delavski svet tudi potrdil predlagane vire financiranja in sprejel sklep o najetju posojil od banke, KRS, državnih rezerv in drugih kreditorjev.

*

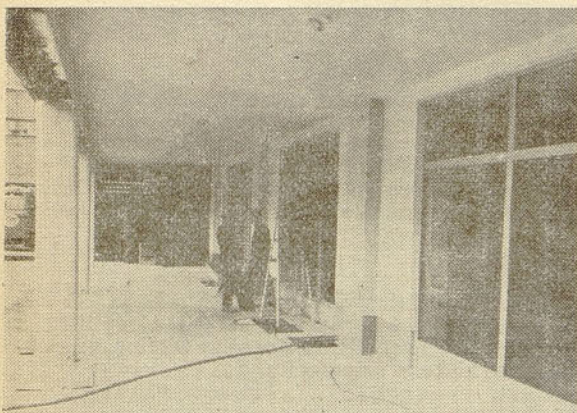
Za zastopanje in podpisovanje delovne organizacije o zunanjetrgovinskem poslovanju je delavski svet imenoval tov. Ernesta Marina, direktorja FRS in Franca Mežnarja, pomočnika glavnega direktorja za komercialne zadeve. Spremeni in dopolni pa se poslovni predmet delovne organizacije Hmezad oziroma TOZD Eksport-import v zunanjetrgovinskem poslovanju.

*

Za predstavnike delovne organizacije v nekaterih zunanjih asociacijah je delavski svet soglasno imenoval naslednje delavce:

Za delegata v skupščini združenja TOZD kmetijstva in prehranske industrije pri Gospodarski zbornici Slovenije imenuje tov. Vinka Kolenca, pomočnika glavnega direktorja za kmetijsko področje.

Za delegata DO Hmezad v Kmetijski razvojni skupnosti Slovenije imenuje tov. Zvoneta Pelikana, glavnega direktorja DO.

V združenem domu Šempeter preurejujejo garaže za traktorje, mehanično delavnico in skladišče rezervnih delov v moderno, prostorno in svetlo trgovino — kmetijsko preskrbo, ki bo odprla vrata za goste in kupce v novembru

Za delegata DO Hmezad v skupščini Ljubljanske banke imenuje tov. Ernesta Marina, direktorja finančno-računskega sektorja.

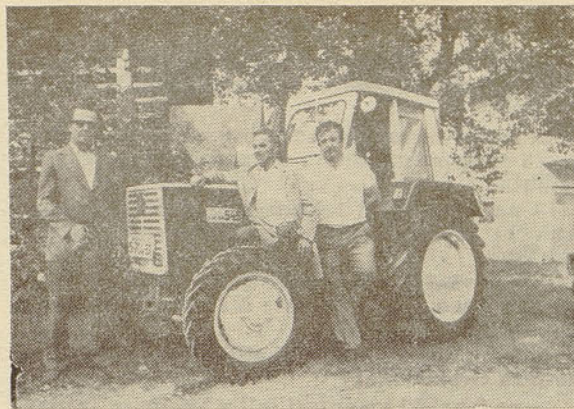
Za delegata DO Hmezad v skupščini Jugoslovanske kmetijske banke v Beogradu imenuje tov. Ernesta Marina, direktorja finančno-računovodskega sektorja.

*

Delavskemu svetu je bila podana informacija o gospodarskem prekršku, ki ga je storila TOZD Eksport-import oziroma njeni delavci že v 1975. letu, za kar je delovna organizacija kaznovana za 40.000,00 din, odgovorna oseba pa za 500,00 din.

V zvezi s tem je delavski svet sprejel naslednji sklep:

»Delavski svet opozarja vse delavce, ki delajo na zunanjetrgovinskem prometu, da dosledno spoštujejo vse predpise, ki urejajo trgovanje s tujino in da s tem čuvajo ugled naše države v zunanjetrgovinskem poslovanju.

Ekipa, ki je iz Ljubljane pripeljala nov Steyr 545 za ZE Prebold

Odgovorne vodilne delavce zadolži, da za vsako nepravilno oz. malomarno opravljanje poslov pri zunanjetrgovinskem prometu začnejo disciplinski postopek proti odgovornemu delavcu.

*

V skladu s pristojnostmi za odobravanje potovanj v tujino, je delavski svet sklenil, da odobri službeno potovanje v inozemstvo tov. Zvonetu Pelikanu, glavnemu direktorju, ki je, ko to objavljam, že potoval v Bolgarijo na sejo razširjenega predsedstva evropskega hmeljarskega biroja.

Za rešitev spora med TOZD Notranja trgovina, TOZD Eksport-import in Interno banko v zvezi s plačilom zamudnih obresti za sprejete kredite od SIP v znesku 319.153,85 din, je delavski svet sklenil, da uvede arbitražni postopek, v katerem naj ugotovi plačnika teh obresti. Za člana arbitraže za interno banko imenuje tov. Ernesta Marina, direktorja FRS in Vlada Plaskana, pomočnika glavnega direktorja.

Delavska sveta udeleženk v tem sporu imenujeta dva člana, vsi pa predsednika arbitraže.

Na postavljeno vprašanje glede pokrivanja stroškov za reklamo in propagando, je dal pojasnilo tov. Franc Mežnar, da so sredstva v te namene morali povečati zaradi nabave montažnega paviljona na zagrebškem velesejmu.

SKUPNI ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA JE IMEL 4. REDNO SEJO

Za leto 1976 je bilo planiranih solidarnostnih sredstev v višini 219.000 din. Iz teh sredstev je bilo že plačano za najemnine 157.000 din, za regresiranje letovanj in zdravljenje v zdraviliščih pa 75.000 din, tako, da je stanje solidarnostnih sredstev 15.000 din. Z obračunom poslovanja počitniških domov se v ta sklad vrne del sredstev za plačilo najemnin. Ker obračun poslovanja počitniških domov še ni izdelan za tekoče leto, ampak bo predvidoma izdelan ob koncu trimesečja, bo končni obračun podan na naslednji seji. Po obširni razpravi je skupni odbor sprejel naslednje sklepe:

Predsednikom sindikalnih organizacij in članom SOMR naj pošlje pismeni pregled koriščenja solidarnostnih sredstev za leto 1975 in obračun poslovanja počitniških domov do 30. 9. 1976.

Za počitniške domove mora v prihodnje voditi poseben predračun in obračun poslovanja. Eventualne razlike v poslovanju (dohodek, izguba) naj prenašajo v naslednje koledarsko leto. Stroški investicijskega vzdrževanja počitniških domov in eventualne novogradnje moramo kriti iz drugih združenih sredstev, ki jih v ta namen posebej združujemo.

*

Komisija za družbeni standard naj v sodelovanju s sindikatom prouči vse možne oblike letovanj in izdela načrt za ureditev in boljše organizacijo letovanj v prihodnje. Prouči naj tudi predlog za sistemizacijo delovnega mesta referenta za rekreacijo, ki bi skrbel tudi za izvajanje programa letovanj in reševal tekočo problematiko iz tega področja.

*

Komisija za sistemizacijo in oceno delovnih mest je obravnavala predloge za spremembo in dopolnitev sistemizacije v TOZD Eksport-import, (Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

ganizirana po sistemu samopostrežnih trgovin te stroke. Celotno opremo bo dobavilo podjetje Alpos iz Sentjurja. V tej stavbi bodo tudi poslovni prostori, v pritličju pa še bife, ki bo na razpolago obiskovalcem oziroma kupcem.

V drugi — večji hali bo prodajalna v klasičnem smislu in bo namenjena v glavnem obrtnikom ter kmetijskim proizvajalcem, ki se bodo oskrbovali s prepotrebni rezervnimi deli. V tem oddelku bodo tudi avtomobilisti lahko dobili gume in rezervne dele.

V podaljšku te hale bo velika razstava oziroma prodajalna kmetijske mehanizacije. Tu bodo prodajali v glavnem vse stroje za kmetijstvo, ki so danes napredaj v Sloveniji.

Skladišče za rezervne dele in drugo blago bo urejeno najsoodobnejše. Tu bo prevladoval paletni sistem, blago bomo odvezemali oziroma skladiščili s posebno za to prirejenim viličarjem.

Na koncu te hale bo poseben pokrit prostor, kjer bo moč kupiti gradbeni material, vseh vrst železnih profilov, salonitnih izdelkov, betonskih izdelkov itd.

Sama zgradba je zasnovana na najsoodobnejših dosežkih, sama prostorna rešitev pa bo omogočila tudi najsoodobnejši način prodaje. Objekt bo z zunanje strani obložen s posebnimi plastičnimi ploščami po sistemu rdeče hale v Velenju.

Barvne kombinacije objekta samega bomo prilagodili že tradicionalni barvi firme Hmezad.

Z izvajalcem je tudi dogovorjeno, da bo na vrhu hale postavil velik znak Hmezada, ki bo viden daleč naokoli.

Računamo, da bo objekt gotov v mesecu marcu 1977, seveda v kolikor ne bi izredna zima preveč ponagajala izvajalca. Sicer pa ta zagotavlja, da ga ne more presenetiti niti hud mraz, še manj pa velik sneg.

Okolica samega objekta bo lepo urejena. Tu bodo na voljo velik parkirni prostor, zelenice in dovoljne ceste.

Celotna konstrukcija financiranja je izdelana in upamo, da se bo investitor držal dogovorjenega roka. Investicijo samo je potrdil najvišji samoupravni organ v podjetju — centralni delavski svet.

Mislimo, da bomo zapolnili veliko vrzel v pogledu prodaje kmetijske mehanizacije s tem prodajnim objektom.

J. R.

Nama v Žalcu

V torek, 26. oktobra so odprli v rekordnem času zgrajeno trgovsko hišo NAMA v Žalcu. Savinjčani se trgovine kljub večletni zamudi veselimo.

Gospodarski plan za prihodnje leto

Pred nami je sestava gospodarskega plana za prihodnje leto. Predvidevamo, da bo plan vseh TOZD in za Hmezad kot celoto izdelan, medsebojno usklajen in sprejet na samoupravnih organih TOZD in na DSP do 31. 12. 1976.

Kot izhodišče za sestavo plana nam je:

— realizacija 9-mesečnega poslovanja za tekoče leto in ocena do konca leta;

— samoupravni sporazum o srednjeročnem razvoju kmetijstva SR Slovenije do leta 1980, ki predvideva povprečno povečanje kmetijske proizvodnje za 4,5% letno, od tega v družbenem sektorju za 8% in v zasebnem za 3% letno, izvoz naj bi se povečal za 10%.

Ustrezno temu se mora tudi povečati družbeni proizvod in reproduktivna sposobnost temeljne organizacije združene ga dela.

— Pripravljen je že tudi osnutek resolucije o gospodarskem razvoju Jugoslavije v prihodnjem letu. Osnutek resolucije predvideva:

— rast kmetijske proizvodnje povprečno za 3%,

— rast industrijske proizvodnje za 6%,

— porast zaposlenosti za 3%,

— porast produktivnosti za 3%,

— rast gospodarskih investicij za 8,5%,

— rast osebne porabe za 4,5%,

— rast izvoza za 6,5%,

— rast uvoza za 7%,

— rast cen in življenjskih stroškov največ toliko kot leta 1976.

Osnovno izhodišče nam mora biti, da s povečanjem obsega poslovanja, najmanj v višini gornjih smernic, z boljšo organizacijo dela, povečanim izkoriščanjem proizvodnih kapacitet, povečanjem pridelkov po enoti kapacitete, z izboljšanjem tehnologije proizvodnje itd., dosežemo večjo produktivnost, ekonomičnost in s tem tudi rentabilnost poslovanja.

Rezultat vseh teh ukrepov mora biti ustrezno povečanje družbenega proizvoda, ki bo omogočilo v skladu s samoupravnim sporazumom o delitvi OD, ustrezno povečanje osebnih dohodkov. Dejstvo, da z osebnimi dohodki na delavca zaostajamo za več kot 3% od republiškega povprečja v kmetijstvu, nam narekuje, da bo potrebno v prihodnjem letu vložiti povečane napore v izboljšanje poslovnih rezultatov TOZD, ki bodo omogočili skladno z družbenimi merili povečanje osebnih dohodkov.

(Nadaljevanje na 9. strani)

(Nadaljevanje s 7. strani)

Gradbeništvo, Mlekarna, Gostinstvo. Po krajši razpravi je skupni odbor soglasno potrdil predlog komisije.

Komisija za skupne kadrovske zadeve je predlagala skupnemu odboru, da podeli štipendije naslednjim:

— na Biotehniški fakulteti: Zdravku Krajniku, študentu I. letnika na sadjarsko-vinogradniškem oddelku;

— na visoki ekonomsko-komercialni šoli, II. stopnja, Benu Judcu za smer NT in Francu Vovku za smer ZT;

— na I. stopnji višje tehniške šole v Mariboru Matjažu Grobelniku;

— na tehniški kmetijski šoli v Mariboru Julijani Majhenič in Matiji Zupancu, v kolikor bo po končanem šolanju ostal doma na kmetiji;

— na šoli za kmetovalce v Sentjurju otrokom kooperantov, ki bodo ostali po šolanju doma na kmetiji: Danijelu Janžovniku, Milanu Karu, Branku Lukmanu, Leonu Košiči, Miranu Plaskanu, Vojku Ušenu, Božu Turku, Jožetu Kuneju, Romanu Dobravcu, Branku Kvaru, Alojziji Verdev, Frančiški Klepej, Mariji Goropevšek, Mariji Čepin, Nadi Babič, Ireni Uršič, Vidi Kolar in Slavici Kunej;

— na šoli za kmetovalce v Svečini: Štefki Delčnjak.

Andreji Vovk, ki je v šolskem letu 1975/76 sklenila pogodbo o štipendiji za šolanje na VEKS — finančna smer, se odobri preusmeritev in vpis v II. letnik zunanjetrgovinske smeri na VEKS Maribor.

V nadaljevanju je odbor obravnaval predlog komisije za vrnitev štipendij tistih štipendistov, ki se po končanem šolanju niso zaposlili v DO oziroma so oproščeni vračila štipendije iz upravičenih razlogov.

Štipendijo morajo vrniti:

— Silva Jurko mora vrniti celotni znesek 25.940 din s 6% obrestmi;

— Anton Mešič iz Polzele mora vrniti celotni znesek 6.540 din.

Vračila štipendije pa so oproščeni:

— Marija Potočnik v znesku 14.450 din, ker v podjetju ni prostega delovnega mesta za poklicnega vrtnarja;

— Alojz Kampuš za vrnitev šolnine v višini 5.500 din, ker se je odločil za spremembo zaposlitve na osnovi potreb ljudske obrambe v Skupščini občine Žalec. V DO je bil zaposlen skupaj 12 let;

— Francu Ribiču in Ivanu Prešičku iz TOZD Strojna se povrne stroške šolanja na šoli za voznike motornih vozil in sklene ustrezna pogodba o dopolnilnem izobraževanju.

Na predlog komisije je skupni odbor sklenil, da odobri status izrednega študenta naslednjim delavcem:

— Borisu Skalinu, dipl. inž. agr. iz DS Skupne službe, za podiplomski študij iz ribogojstva na Poljoprivrednem fakultetu v Zagrebu;

— Janezu Horvatu, dipl. veterinarju iz TOZD KŠ, za študij III. stopnje veterine na Biotehniški fakulteti v Ljubljani;

— Borisu Privošniku, strojnemu tehniku iz DS Skupne službe, za šolanje na VEKS Maribor, I. stopnja;

— Stanku Markoviču iz TOZD KZ in Darku Šušteru iz TOZD KO za šolanje na Višji agronomski šoli v Mariboru;

— Franji Vizjak iz TOZD ME za šolanje na upravno-administrativni šoli;

— Mariji Grušovnik in Mariji Cencelj iz DS Skupne službe, Mariji Steničnik iz TOZD ME, Julijani Puncer in Anici Steiner iz TOZD KO za šolanje na ekonomski srednji šoli;

— Ivanu Vrbku iz TOZD ME za šolanje na poslovske šoli živilskega centra v Mariboru;

— Marku Telebarju iz TOZD GR za šolanje na Gradbenem centru za poklic zidarja, na osnovi sklepa odbora za medsebojna razmerja, ker je bil v podjetju zaposlen prekinjeno 5 let in 3 mesece.

*

Odobri ogled mednarodne razstave mlekarstva in mlekarske tehnike v Frankfurtu sedmim delavcem TOZD Mlekarna od 14. do 16. 10. 1976.

S področja stanovanjskih zadev je skupni odbor soglasal s predlogom komisije za družbeni standard, da za delitev kredita za individualno gradnjo nameni 2.810.000,00 din in odobri že objavljen razpis natečaja za dodelitev posojila.

Sprejet je bil predlog, da se začne postopek za spremembo samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih glede višine limita za dodelitev posojila.

*

Na predlog komisije za družbeni standard je skupni odbor sprejel naslednje sklepe:

Stanovanje v Žalcu, soseska Ložnica 1, katero bo izpraznil tov. Polde Škafar, dodeli tov. Katici Novak.

Tov. Janku Telebarju iz TOZD GR dodeli sobo v Žalcu, Šlandrov trg 17.

Dvosobno stanovanje v Žalcu, soseska Ložnica 81, katero bo izpraznila tov. Metka Medenjaka, dodeli tov. Gerčki Šmigoc iz TOZD GS.

Ker so nekateri prosilci odstopili od koriščenja dodeljenega kredita, pozitivno reši prošnjo tov. Ivana Klemenčiča iz TOZD KŠ in dodeli posojilo za individualno gradnjo stanovanjske hiše v višini 15.000,00 din.

Tov. Franju Korenku dovoli namesto takojšnjega vračila odplačevanje neodplačanega dela stanovanjskega kredita v roku 24 mesecev.

*

Skupni odbor za medsebojna razmerja je obravnaval poročilo pripravjalnega odbora za tovariško srečanje, ki je bilo 24. 7. 1976. V zvezi s tem je bil sprejet naslednji sklep:

»Potrdi poročilo pripravjalnega odbora za tovariško srečanje delovnega kolektiva delovne organizacije Hmezad in pregled porabljenih sredstev za organizacijo srečanja. Odobrenih sredstev je bilo 60.000,00 din, porabljenih pa 52.748,00 din.

Organizacijo preskrbe s hrano in pijačo je v prihodnje treba najprej ponuditi TOZD GS, če pa ta organizacija ne sprejme, jo ponudimo sindikalnim organizacijam TOZD.»

*

Odbor je obravnaval razne prošnje za finančne podpore in med drugim sklenil, da iz skupnega sklada skupne porabe krije stroške obnove prikolic, ki jo je TOZD NT odstopila Posočju. V nasprotnem primeru se financira nakup nove prikolic v višini dejanske vrednosti poslane prikolic.

*

Tovarišu Mijatu Julariču, delavcu iz TOZD KZ, DE IV, odobri 100% plačilo stroškov zdraviliškega zdravljenja v Zdravilišču Rogaska Slatina na podlagi zdravniškega priporočila.

*

Skupni odbor je zavrnil vlogo sindikalne organizacije delovne skupnosti Skupnih služb za odobritev zdraviliškega zdravljenja nekaterim delavcem v DS Skupne službe, ker predlagani presežajo kriterij povprečnega OD na družinskega člana, od katerega se pa ne more odstopati. Odbor je namreč vztrajal na stališču, da je potrebno kriterij socialno šibek od zasluznega ločiti, ker so sredstva namenjena za pomoč socialno šibkim.

*

Na seji je bilo obravnavano tudi vprašanje lastne udeležbe pri dodelitvi stanovanj. Sprejeto je bilo stališče, da bi glede tega dopolnili samoupravni sporazum, ki ureja to področje.

*

Obravnavan je bil stanovanjski problem delavcev, ki delajo na živinorejskih farmah. Odbor je enotnega mnenja, da je ta problem treba v bodoče pospešeno reševati, zato naj TOZD KZ predlaga program rešitve stanovanjskih problemov delavcev, ki delajo na farmah Zalog in Podlog. Delavci v farmah bi naj po možnosti imeli stanovanje čim bliže delovnih mest.

S. F.

Dobava mineralnih gnojil v razsutem stanju

V želji, da bi se prevoz gnojil čimbolj pocenil in da bi odpadlo zelo težko delo, trosenje gnojil, so se predstavniki iz tovarne dušika v Rušah, predstavniki Hmezada Žalec in predstavniki kmetijskega inštituta v Zagrebu dogovorili, da bi še letos postavili silos, kamor bi iz tovarne prevažali gnojilo v razsutem stanju. K akciji so pritegnili tudi podjetje Itas iz Kočevja, ki že izdeluje ustrezne plastične silose.

Za proizvajalce gnojil bi bil ta način prevoza dosti cenejši, saj odpade precej drago in zamudno pakiranje, prav tako pa tudi embalaža, ki po uporabi nima več nobene vrednosti. Kmetom pa odpade težavno ročno trosenje ali pa prenašanje vreč in nasipanje v trosilce.

Celoten prevoz gnojil bo zelo hiter in cenen. Proizvajalec gnojil, v našem primeru tovarna iz Ruš, bo pripeljala naročeno gnojilo s posebnimi kamioni v omenjeni silos. Ta silos bo stal v neposredni bližini polj in travnikov, tako da bo prevoz od silosa naprej čimkrajši. Gnojilo bodo s posebnimi napravami presuli iz cisterne v silos. Zmogljivost tega silosa je zaenkrat 50 ton, nadaljnja praksa pa bo pokazala potrebe po velikosti. Iz silosa bodo presipali gnojilo v trosilce. Trosilec gnojila bo pripeljal pod lijak, kjer bodo s posebno loputo spuščali gnojilo v trosilec. Gnojilo bo padalo, saj bodo najprej prevažali le taka gnojila, ki ne vpijajo vlage, dogovorjeno pa je tudi, da ne bodo gnojila stala dolgo časa v cisternah. Mišljeno je, da bi silos napolnili oziroma izpraznili vsaj v enem tednu.

Hmezad Žalec bo zaenkrat uporabljal trosilce, ki jih imajo že sedaj, verjetno pa bo tudi potrebno pritegniti k sodelovanju proizvajalce trosilcev, da

se bodo tudi oni prilagodili novemu načinu prevoza oziroma gnojenja.

Pri tem bo zelo pomembno, da bomo pravočasno dali zahtevo po gnojilih, proizvajalec gnojil pa bo moral stoddotno upoštevati naročila.

Za tako razvažanje bodo zaenkrat prišli v poštev le granulirani (drobnozrnati) nitrofoskali, ki ne vpijajo dosti vlage. Za naše potrebe bi bilo tudi pomembno, da bi enako prevažali dušično gnojilo, ki pa bolj vpija vlago. To bi bilo pomembno namreč zato, ker z dušikom dognojujemo, je pa zaradi vremenskih razmer čas za dognojevanje zelo kratek. Verjetno bo potrebno ta problem reševati v sodelovanju s tovarno gnojil INA iz Kutine, ki je glavni dobavitelj dušičnih gnojil za Slovenijo.

Tovarna Itas iz Kočevja bo prvi silos postavila brezplačno, mi pa moramo poskrbeti za lokacijo ter pripraviti vse potrebno, da bo objekt lahko postavljen v najkrajšem času. Itas Kočevje se zaveda, da bo na tem področju dosti dela, posebno še, če bo ta prvi primer dal lepe rezultate. Upamo, da bodo gnojila tako dosti cenejša, kot pa gnojila, ki jih prevažamo v vrečah.

Silos bo stal v TOZD Kmetijstvo Sempeter v neposredni bližini velikih zemljišč in intenzivnih travnikov. TOZD bo morala spremljati prevoz, trosenje in porabo gnojil, da bo lahko na koncu leta izračunala gospodarnost.

Poudariti velja, da je tak način razvažanja gnojil zaenkrat mogoč le v lastni kmetijski proizvodnji, kjer je veliko skupnih kmetijskih zemljišč in verjetno pri vaških strojnih skupnostih, ki imajo v Savinjski dolini že tradicijo.

Upamo, da uspeh ne bo izostal.

Jože Rojnik

Zadružna enota Braslovče in proizvodna enota Letuš

Krajevna skupnost Letuš je kmetijsko področje brez industrije. V komaj opazni obrti je zaposlenih le nekaj ljudi. Prebivalstvo se je do druge svetovne vojne preživljalo izključno s kmetijstvom. Po vojni, zlasti pa od leta 1964, smo začeli uvajati v kmetijstvo mehanizacijo za osnovno obdelavo tal, spravilo krme in kmetijski transport. Povzročila je višek delovne sile, ki se je zaposlila v organizacijah združenega dela domače in Velenjske občine. Večji del delavcev se je zaposlil v tovarni gospodinjske opreme Gorenje, v domači občini pa v tovarni nogavic Polzela in Garant Polzela. To pomeni, da imajo manjše kmetije še dodaten vir dohodka iz delovnega razmerja, ki jim omogoča hitrejšo naložbo v opremljenost kmetij, urejenost gospodinjskih in dvig življenjskega standarda. Pogoji obdelovanja zemljišč so ugodni; sicer so tla zelo prodnata, vendar z obilico dežja dobro rodijo. Izjemoma je nekaj kmetij na obrobem predelu, kjer je obdelava nekoliko težja. Klimatski in talni pogoji v Letušu so ugodni. Vse do leta 1964 so kmetije gojili le hmelj, saj ga je bilo preko 30 ha; po delni arondaciji in odhajanju delovne sile iz kmetijstva v industrijo je začelo hmeljarstvo upadati, vzporedno pa se je povečala živinoreja za pridelovanje mleka in mesa.

V kmečkem kraju Letušu so bili kmetije povezani že pred vojno v razna strokovna društva. Po vojni je bila ustanovljena, tako kot po vsej Sloveniji, tudi v Letušu kmetijska zadruga z. o. j., ki je imela sedež v prostorih trgovine Sulcer. Člani te zadruge so lahko bili vsi, ki so se ukvarjali s kmetijstvom. Prvotne zadruge so imele namen, da združujejo kmete v eno organizacijo, ki je za takratne čase bila nujna, saj je bilo treba obnoviti kmetijstvo, da bi se čimveč proizvajalo. Pečale so se s trgovino, obrtništvom, odkupom lesa ipd. Ker so se

po vsej Sloveniji začeli graditi zadružni domovi, da bi zadruge lahko razvile svojo dejavnost v lastnih prostorih, so se tudi v Letušu odločili leta 1954, da si postavijo, oziroma zgradijo svoj dom, ki naj bi služil kot hmeljska sušilnica, dvorana, za upravne prostore, garaže in skladišča. Ker takratne zadruge niso imele dovolj strokovnjakov, ki bi se ukvarjali direktno s kmetijstvom, so na pobudo političnih in drugih strokovnih institucij ukinili trgovsko dejavnost. Nove kmetijske zadruge so imele namen, dvigniti strokovnost, organizirati kmetijsko proizvodnjo, zagotoviti potreben repromaterial, plasirati kmetijske pridelke in povezati kmete v strokovno skupnost. Za takšne naloge je bila takratna kmetijska zadruga Letuš premajhna, zato so se pridružili leta 1958 kmetijski zadrugi Braslovče. V Letušu pa je ostal proizvodni okoliš s skladiščem za repromaterial.

Pozneje so se vse zadruge v občini združile v enotno kmetijsko zadrugo Savinjska dolina, s sedežem v Žalcu. Takratne zadruge so imele zadružne svete, upravni odbor in izvršilni organ — upravnika. Leta 1964 so se pa pridružila še kmetijska socialistična gospodarstva in tako je nastala močna kmetijska organizacija Hmezad Žalec, ki že sega tudi izven občine.

Po organizacijski plati so povezani letuški kmetje v temeljno organizacijo združenega dela Žalec — kooperacija. Po obsežnosti terena sestavlja TOZ — kooperacija 11 zadružnih enot. Po statutu so kmetje iz krajevne skupnosti Letuš člani delovne skupnosti zadružne enote Braslovče. Delovno skupnost sestavljajo kmetje — imetniki kmetij, ki združujejo svoje delo in delovna sredstva v OZD, z njo trajno proizvodno sodelujejo in sklepajo o tem dolgoročne po-

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 8. strani)

Nedoseganje širše družbeno predvidenega povečanja obsega poslovanja in rasti produktivnosti dela pa pomeni relativno zaostajanje.

Da bi vse to dosegli, je potrebno v vsaki TOZD in njenih organizacijskih enotah temeljito proučiti možnosti povečanja proizvodnje in storitev, ob sorazmernem zmanjšanju proizvodnih stroškov. Sedaj je tudi čas za pregled notranje organizacije in sistemizacije delovnih mest. Načelo naj bo, da je plan tako sestavljen, kot se bodo tudi stroški pozneje knjigovodsko razmejevali in se bo tako lahko ugotavljalo doseganje planskih zadolžitvev. Smotno postavljena organizacija pa je predpogoj za uspešno izvajanje planskih nalog.

Poleg skupnih izhodišč in smernic pripravi na osnovi proučitve možnosti vsaka TOZD svoje smernice za gospodarjenje v prihodnjem letu. V smernicah bodo opisane tudi naloge posameznih služb in odgovornosti posameznih delavcev za izvedbo planskih zadolžitvev. Te smernice morajo biti prediskutirane in sprejete na vseh samoupravnih nivojih v TOZD. Po predlogu zakona o združenem delu se bodo smernice za plan TOZD sprejemale z referendumom.

Soodvisne TOZD (osnovna proizvodnja — predelava — nabava reprodukcijskega materiala — prodaja proizvodov) morajo posamezna področja proizvodnje med seboj usklajevati. Prav tako morajo tudi medsebojno uskladiti kupo-prodajne cene.

Od pravnega načrtovanja proizvodnega programa in njegove izvršitve s čim nižjimi stroški je odvisno, ali bomo lahko v skladu s samoupravnim sporazumom o delitvi OD sledili republiškemu povprečju osebnih dohodkov in zagotovili tudi sredstva za razširitev proizvodnih zmogljivosti.

S. P.

NOVO V TOZD
NOTRANJA TRGOVINA

Stekla je gradnja hale za kmetijsko mehanizacijo.

V Skopju smo pričeli z adaptacijo poslovnih prostorov. To naj bi bilo gotovo do konca tega leta. V Skopju smo prevzeli v najem 500 m² skladiščnih površin, ki bodo služile našemu poslovanju.

V Novem Sadu smo opremili predstavništvo teleprinterjem.

Na tržnici v Žalcu smo zaključili s prodajo ozimnice.

V Zagrebu intenzivno iščemo prepotrebne skladišne prostore.

V Trgovišču se pripravljajo na novo sezono odkupa gozdnih sadežev, ki naj bi bila v naslednjem letu uspešnejša.

Investicije v hmeljarstvo so se pričele, steklo je tudi delo pri izdaji investicijskega materiala v centralnem skladišču v Vrbju.

Strojni park je izdelal zahteven investicijski program, ki ga bomo v prihodnjem letu težko realizirali.

V aranžerstvu so še vedno problemi s prostori. To stisko bomo poskušali rešiti v okviru nove hale.

V Rogatici pri Sarajevu bomo odprli odkupno postajo za gozdne sadeže. To bo za odkupnika postajama v Prijedoru in Staskem mostu že tretja tovrstna postaja v Bosni.

V Srbiji v Svilajncu smo zaključili z odkupom industrijskega grozdja.

V Zrenjaninu gre h koncu odkup sončnic in pesnih rezancev.

V Novem Sadu iščemo strokovnjaka, ki naj bi prodajal kmetijsko mehanizacijo.

Vojvodino imamo po tem vprašanju najslabše obdelano.

SOZD Dobrina je osnovala svoj elektronsko-računski oddelek.

NOVE CENE ŽIVIL

ZIS DOLOCIL NOVE CENE PŠENICE, MOKE, BELEGA IN POLBELEGA KRUHA, SLADKORNE PESE, RIZA TER SVINJSKEGA MESA

Zvezni izvršni svet je najprej sprejel sklep o garantiranih cenah pšenice za letino v letu 1977 in to: za pšenico kakovostne vrste A in B 2,90 dinarjev in kakovostne vrste C 2,60 dinarjev za kilogram. Kot je znano, je bila že julija letos popravljena garantirana cena pšenice in to za ostre vrste za 0,20 dinarjev pri kilogramu (2,30 in 0,20) ter mehke za 0,10 dinarjev pri kilogramu

(Nadaljevanje na 11. strani)

Zadružna enota Braslovče in proizvodna enota Letuš

(Nadaljevanje z 9. strani)

godbe. Člani delovne skupnosti so lahko tudi družinski člani kmetov kooperantov, če jim je kmetijska proizvodnja osnovna dejavnost in če sklenejo s TOZD — kooperacija posebno pogodbo. Član delovne skupnosti je lahko vsak kmet, oziroma njegov družinski član, ki želi postati član delovne skupnosti in se pogodbeno veže na gospodarsko sodelovanje. O tem sklepa svet zadružne enote. Člani delovne skupnosti imajo pravico sodelovati pri neposrednem in posrednem upravljanju. Neposredno upravljanje:

- zbor članov delovne skupnosti,
- referendum,
- volitve.

Organi posrednega upravljanja:

- delavski svet podjetja,
- delavski svet TOZD,
- sveti ZE,
- odbor za medsebojna razmerja,
- nadzorni odbor.

Člani delovne skupnosti imajo pravico, biti obveščeni o svojem delu, o delu drugih v poslovanju in upravljanju, zlasti o materialnem in finančnem stanju, o izpolnjevanju načrtov, o delu samoupravnih organov. Za obveščanje delovne skupnosti so odgovorni vsak za svoje področje dela. Zadružne enote opravljajo za svoje člane delovne skupnosti naslednje dejavnosti:

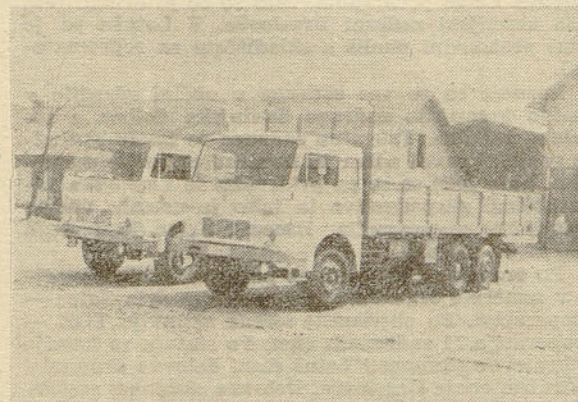
- pridelovanje vseh vrst kmetijskih pridelkov v kooperacijski proizvodnji,
- vzreja živine in proizvodnja živalskih proizvodov,
- izvajanje vseh vrst strojnih uslug (težka mehanizacija),
- preskrba z repromaterialom,
- odkup in prodaja kmetijskih pridelkov,
- trgovanje v kmetijskih preskrbah,
- strokovna pospeševalna služba,
- hranilno-kreditna služba.

Območje krajevne skupnosti Letuš ima naravne pogoje za razvoj kmečkega turizma, za kar so primerne tiste kmetije, ki imajo gospodarska poslopja v neposredni bližini ceste in Savinje ter primerne stanovanjske prostore. Hrašanova kmetija se že nekaj let ukvarja preko poletja s kmečkim turizmom. Sledile bi ji lahko še Golobova, Mlinarjeva, Zornikova in še nekatere. Potrebno bi bilo organizirano pristopiti k preusmeritvi teh kmetij v dodatno dejavnost — kmečki turizem, za kar imajo naravne pogoje, še posebno, ker bomo ob Savinji razvijali turistično-rekreacijski center.

Proizvodni okoliš Letuš zajema dve vasi: Letuš in Podgorje, v skupni površini 718.3565 ha, Gozdovi: 268.5999 ha, obdelovalne površine: 396.6073 ha, neplodno zemljišče: 53.1493 ha.

Obdelovalne zemlje:

njive:	177.5263 ha,
travniki:	143.6147 ha,
sadovnjaki:	31.3161 ha,
vinogradi:	0.9302 ha,
vrtovi:	0.1450 ha,
pašniki:	43.0550 ha.

Dva nova kamiona našega strojnega parka posneta pred garažo v Vrbju

V letu 1976 je v Letušu še 55 kmetij, od katerih je 25 zaščitenih. Kmetje pridelujejo še skoraj vse kulture, kot nekdanj. V zadnjih dveh letih pa se intenzivno preusmerjajo v proizvodnjo mleka, mesa, pridelovanje črnega ribeza in hmelja.

Stalež živine in odkup mleka v letu 1971 do 1976.

Leto	Vse govedo	Krave	Pitanci	Mlada žival za plemo in pitanje	Konji	Odkup mleka v litrih
1971	153	63	41	49	23	31.236
1972	168	77	47	44	17	47.512
1973	172	84	41	47	13	53.271
1974	186	98	37	36	9	81.824
1975	204	122	36	46	6	117.970

V Letušu so organizirano pričeli z odkupom mleka v letu 1970. Količine odkupljenega mleka letno intenzivno naraščajo, kar prikazuje tabela.

V letu 1974 je ZE Braslovče pri kmetiji Fajdig — Žverk Mariji skupno uredila sodobno zbiralno mleka s hladilnim bazenom z zmogljivostjo dnevne odkupa 700 l.

Nad vasio Podgorje vidimo tri pitališča piščancev-brojlerev pri rejcih Lenovšek in Orešnik. S pitanjem piščancev sta pričela v letu 1969 z letno zmogljivostjo 64.000 piščancev, v letu 1974 sta oba dogradila pitališči, tako da sedaj spitata letno 162.000 piščancev-brojlerev in se uvrščata med največje rejce v Savinjski dolini.

Hmeljska rastlina je bila tudi v Letušu najbolj čislana in donosna kultura. V zadnjih letih kmetijske krize pa so letuški kmetje skoraj hmelj opustili; zvestih hmelju je ostalo še samo 10 trdnih kmetov, ki so se na pobudo strokovne pospeševalne službe ZE Braslovče združili v kmetijsko strojno skupnost. Kupili so sodoben obiralni stroj 280, rezalnik za obrezovanje in obnovili hmeljske nasade ter jih zasadili z novejšimi sortami.

Pregled hmeljskih površin od leta 1960 do 1976:

Leto	ha površin:
1960	34,18
1971	13,45
1972	13,23
1973	9,89
1974	9,41
1975	11,61

ZE Braslovče je v domu Letuš adaptirala sušilnico in je opremila s sodobnim ogrevalcem, tako da poteka obiranje in sušenje kontinuirano, kot po tekočem traku.

V pospeševalnem programu ZE Braslovče je tudi za proizvodni okoliš Letuš osnovna skrb posvečena razširitvi kmečke proizvodnje in sploh razvoju Letuša. V ta namen s vztrajnim delom s kooperantsko pospeševalno službo načrtuje in organizira preusmerjanje kmetij v povečanje proizvodnje mleka, pitancev, hmelja, črnega ribeza in brojlerev.

Pospeševalni program razvoja Letuša do leta 1980:

mleka	200.000 litrov letno
pitancev	50 kom. letno
hmelja	20 ha letno
ribeza	10 ha letno
brojlerev	180.000 kom. letno
	5 kmetij kmečki turizem

V napisanem sestavku sva želela prikazati razvoj kmetijstva v krajevni skupnosti Letuš. Zelo smo zainteresirani na tem, da sleherna kmetija ostane tudi v prihodnje; to predvideva tudi nova ustava in naša kmetijska zakonodaja. Naša želja in dolžnost pa je, da z dobrimi, trajnimi medsebojnimi odnosi ustvarimo boljše pogoje za delo na kmetiji, celotnemu področju pa zagotovimo skladen razvoj.

MIHA TERŽAN — RUDI TROBIŠ

Nadaljevanje z 10. strani)

(2,10 in 0,10). Prav tako je povečana garantirana cena za pšenico, pridelano v letu 1975 za 0,30 dinarjev pri kilogramu. To povečanje garantiranih cen za pšenico je kompenzirala skupnost, tako da ni prišlo do zvišanja cen moke oziroma kruha v drugem polletju minulega in v prvem polletju letošnjega leta. Nova zvišanja garantirane cene pšenice v letu 1976 je prav tako zdaj kompenzirala skupnost.

Zvezni izvršni svet se je dogovoril z republikami in pokrajinama, da ne bo več kompenziral cen pšenice, temveč da se bodo povečale cene moke. S sklepom zveznega izvršnega sveta se cene moke zvišajo: za skupino A in B in ostre pšenice za 0,87 dinarjev, za skupino C in mehke pšenice pa za 0,74 dinarjev pri kilogramu. Zvišanje cen moke terja tudi podražitev kruha. Vendar je dosežen dogovor, da se cena črnega kruha ne bo spremenila.

Cene belega in polbelega kruha pa se bodo oblikovale na temelju povišanja cen moke in stroškov peke. Za določanje maloprodajnih cen kruha in peciva so pristojne republike in pokrajini, oziroma občinske skupščine.

Posamezne republike in pokrajini bodo pregledale možnosti zvišanja nekaterih osebnih dohodkov (otroški dodatek, invalidnine, minimalni osebni dohodki in podobno), kar naj bi bilo nadomestilo za zvišanje omenjenih cen.

Minimalne odkupne cene sončnic in soje so prav tako v zadnjih dveh letih popravljenе. Tako je za letošnjo letino znašala minimalna odkupna cena 5,54 dinarjev za kilogram. Tudi povečanje cen sončnic je do oktobra letošnjega leta kompenzirala skupnost, pa se zaradi tega jedilno olje ni podražilo. Z dogovorom z republikami in pokrajinama pa je sklenjeno, da se poveča proizvodna cena olja za 2,40 dinarjev pri kilogramu. Do nove letine sončnic bo skupnost še naprej priznavala kompenzacijo v znesku 2,40 dinarja pri kilogramu olja. Tako se jedilno olje ne bo podražilo za 4,80 dinarjev pri kilogramu, kolikor bi se, če ne bi bila odobrena kompenzacija skupnosti.

Zvezni izvršni svet je uskladi tudi minimalne odkupne cene sladkorne pese za letošnjo letino. Določena je cena 0,58 dinarja za kilogram. Sedanja prodajna cena sladkorja se ne bo spremenila.

Prav tako je dosežen dogovor, da se za letošnjo letino neluščene riža poveča garantirana cena za 1,20 dinarjev pri kilogramu. Vendar, da ne bi prišlo do povišanja maloprodajnih cen riža, bo skupnost pri odkupu neluščene riža kompenzirala ta znesek.

Zvezni izvršni svet meni, da sedaj ni nujno v celoti spreminjati garantirane cene živine. Izjema so samo odkupne cene svinj. Sprejeli so sklep, da se odkupna cena svinj poveča od 16,94 na 19,50 dinarjev

Nadaljevanje na 12. strani)

Ordinacijski čas v ambulanti „Hmezad“

Od 1. novembra 1976 dalje bo ordinacijski čas v obratni ambulanti II v ZD Zalec za delavce Hmezada

DNEVNO od 7.00 do 15.00 ure in ob

PONEDELJKIH IN SREDAH še popoldne od 15.00 do 19.00 ure

Ordinira dr. Rudi Skapin

V obrani ambulanti »Hmezad« v ZD Celje pa je za delavce Hmezada ordinacijski čas nespremenjen, to je v

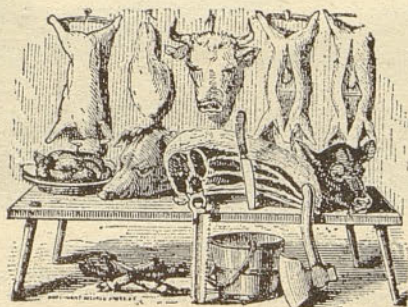
PONEDELJKIH, SREDAH IN PETKIH od 7.00 do 9.00 ure in ob

TORKIH in ČETRTRKIH od 15.00 do 15.00 ure.

Življenjsko prizadet le neposredni proizvajalec

Neskladje osnovnih surovin, predvsem prašičev, nas spremlja že vse leto. Razkorak nabavnih in prodajnih cen je tako naraščal, da ga s še tako učinkovitimi notranjimi ukrepi nismo mogli ekonomsko uskladiti.

Nastala je zaskrbljujoča poslovna izguba, temu pa so sledili notranji ukrepi in ekonomske analize. Celotna mesno predelovalna dejavnost v republici pa je prikazovala in zahtevala od poklicanih družbenih dejavnikov, da to neskladje uredijo.

Rešitve še do danes ni nobene, le cene nabavne surovine iz dneva v dan naraščajo. Če obeležimo le dva primera:

— Od vkalkuliranih cen prašičev 16,95 din za kg žive teže je danes cena 22,00 din, prodajna svežega in predelanega pa ista.

— Vvkalkulirana cena za storitve za klanje je 1,60 din in velja že dve leti, stvarna pa je 2,20 din.

Nepriznanih nastajajočih stroškov na račun povečanih cen potrošnega materiala in drugih dajatev pa je še več.

Na kratko povedano v stroških in družbenem vrednotenju dela je vzel vsak svoje:

— osnovna proizvodnja — rejci: takšna je naša cena, če hočete, da proizvajamo;

— trgovina: od marž in rabatov ne odstopamo;

— potrošnik: jesti hočem dobro in poceni;

— pa ti, »Mesnina«?

Pri takšnem razumevanju smo ostali za rešitev problema do danes sami. Sledili so številni stabilizacijski in sanacijski ukrepi, tudi tisti »tanjši kuverte plač«, toda le za neposredne delavce!

Spregovoriti želim o zadnjem bolečem vprašanju. Znana je zadeva, da naj breme za občutljivo točko standarda, pa četudi gre za bogatega potrošnika, nosijo delavci osnovne in predelovalne prehrabene dejavnosti. Ze v stari navadi je tako, da naj bodo v teh dejavnosti OD za 20—50% manjši

od ostalih, da se ne poruši tako občutljiva točka standarda. Da smo ta razkorak delno ublažili in v času konjunktornega zaposlovanja pridržali delavce, moramo danes odkrito povedati, da smo to storili na račun »ohlapnih normativov« pri neposrednih delavcih, pri režijskih delavcih pa tu in tam pribitek za prizadevnost.

In kaj smo z ukrepi pri OD storili:

— zaostriili normative,

— izplačilo učinkov le do 115 %.

— izključno ukinili izplačevanja nadur, tudi v skupnih službah,

— začasno omejili zaposlovanje,

— zmanjšali količinski obseg proizvodnje.

Teoretično gledano ni razlogov za kritiko, zakaj so se normativi zaostriili, saj je preseganje 20, 30 in več odstotkov, kot je marsikje bilo, preveč ohlapno. Iz že povedanega pa so bili takšni normativi le prekrita nuja nadomestila nizkih osnov OD. Danes pa v praktičnem ukrepu za isto ali več dela niži OD.

V tem primeru me tare ta misel: če bi trenutno zniževanje OD v kakršnikoli obliki porazdelili na vso verigo neposredno in posredno zaposlenih v TOZD Mesnine, OZD Hmezad, SOZD Dobrina, raznih poslovnih združenjih, občinskih in sindikalnih forumih, bi ta problem bil verjetno že zadovoljivo rešen. Smelo lahko trdimo, da združenja, kot so Gospodarska zbornica, Poslovno združenje za oblikovanje cen živine in mesa ter občinski in sindikalni forumi še zdaleč niso napravili po vesti in dolžnosti tisto, kar bi morali.

Preprosto in zakaj ne —

— tanjših kuvert pri mesečnih izplačilih OD niso in ne bodo občutili;

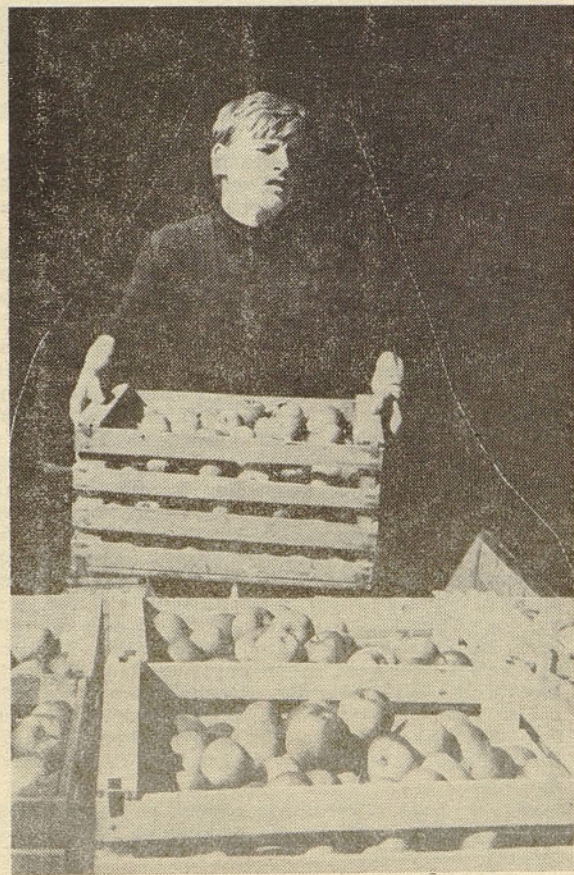
— če bi hitro reševali probleme, bi kot potrošniki bili že oškodovani.

Vse to smo zavlačevali v korist potrošnika, v breme pa delavcev mesne predelovalne dejavnosti, ki nosijo levji delež.

Vprašamo se, ali smo ravnali znošno po načelih družbenih norm.

Ko bo izšel ta članek, bo verjetno že kaj usklajenega, za kar pa smo bili prikrajšani, pa imamo le malo upanja, da nam bo kdo kaj nadomestil.

Ludvik Grabnar

Joj, kam bi del? — Tako predvsem sprašujejo kmetje, ki industrijskega sadja ne morejo prodati, kleti pa imajo že polne sočnega jabolčnika in obranih jabolok

Muzej revolucije Celje

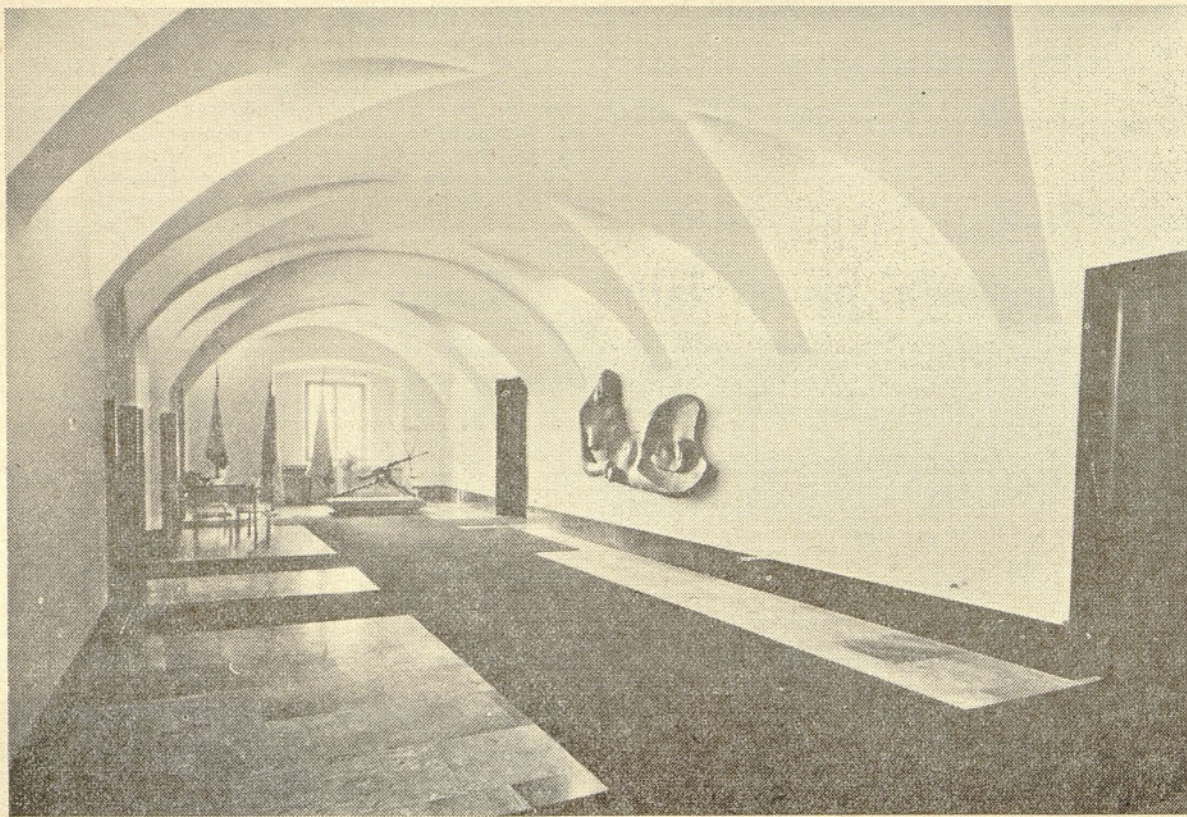
Muzej revolucije Celje je bil ustanovljen decembra 1963, ko se je dotedanji oddelek za zgodovino NOB pri Pokrajinskem muzeju v Celju osamosvojil, preselil v nove prostore na Trg V. kongresa 3. in odprl stalno razstavo o revolucionarnem delavskem gibanju in narodnoosvobodilni borbi na celjskem pokrajinskem območju. S tem je Celje dobilo specializirani samostojni zavod, ki je začel načrtno in sistematično iskati, zbirati, urejati in proučevati zgodovino iz svojega delovnega območja, izdajati publikacije, prirejati razstave in širiti ter negovati tradicije NOB in naše revolucije. S svojim delom nedvomno mnogo prispeva k temu, da spomini na najtežje dni naše preteklosti niso obledeli in da je obdobje štiriletnega boja za svobodo s svojimi pridobitvami živo prisotno v našem vsakdanjem življenju.

Savinjski dolini in na Kozjanskem ter nastanek in razvoj ljudske oblasti na teh ozemljih.

Peti razstavni prostor je napolnjen z gradivom o partizanski saniteti, partizanskih tiskarnah in okupatorjevim nasiljem nad našimi ljudmi.

Šesti in hkrati zadnji del razstave pa prikazuje zaključno obdobje boja za osvoboditev. Tu je prikazan poraz okupatorja in razoroževanje nemške vojske, ki je skupno z razbitimi ostanki domačih izdajalcev maja 1945 prek našega ozemlja bežala proti Avstriji. Zaključni del razstave pa prikazuje tudi silno navdušenje borcev in ljudskih množic, ki so po težkem in krvavem boju le pričakale svobodo, mir in neodvisnost.

Sestavni del stalne razstave v Muzeju revolucije sta tudi avli v I. in II. nadstropju. V prvi je po-

Muzej revolucije Celje ima svoje prostore v stavbi starega magistrata, z zelo ugodno lego v središču mesta. Zgradba je bila v ta namen temeljito popravljena, obnovljena in zelo lepo opremljena.

Stalna razstava, ki je odprta v Muzeju revolucije, zavzema šest razstavnih prostorov in dve avli, tako da ima vsako razdoblje narodnoosvobodilnega boja svoje določeno mesto.

V prvem razstavnem prostoru je prikazana zgodovina revolucionarnega delavskega gibanja v obdobju 1919—1941. V tem prostoru je prikazanega precej dokumentarnega gradiva, ki priča o težkem boju delavcev za svoje socialne in demokratične svoboščine.

V drugi sobi je razstavljeno dokumentarno gradivo iz začetnega obdobja okupacije. Razporejeno je po vrstnem redu, kakor so se vrstili tedanji dogodki od začetka vojne do konca leta 1943. Opozoriti je potrebno posebno na fotografije dokumentov o izdajalskem in petokolonskem delovanju pripadnikov Kulturbunda in njihovih pajdašev, o kapitulaciji starojugoslovanske vojske in prihoda okupatorja na naše področje ter na prikaz hude raznarodovalne politike Nemcev nad našim ljudstvom. Temu poglavju sledi nato prikaz začetka in širjenja oboroženega upora in delovanja partizanskih enot na celjskem območju (Celjska četa, Savinjska četa, Šaleška skupina, Prvi štajerski bataljon, II. grupa odredov in nastanek IV. operativne cone).

Tretji razstavni prostor je v celoti posvečen herojskemu pohodu XIV. udarne divizije na Štajersko v začetku leta 1944.

V četrtem razstavnem prostoru je prikazano obdobje največjega poleta narodnoosvobodilne borbe na našem območju leta 1944. Razstavno gradivo prikazuje veliko ofenzivo enot IV. operativne cone poleti 1944 in nastanek osvobojenega ozemlja v Zgornji

stavljen detajl Savinjškovega spomenika in doprni kip maršala Tita, avla v drugem nadstropju pa je posvečena spominu narodnih herojev. V njene stene je vzdanih 16 bronastih plaket narodnih herojev, ki so bili rojeni ali so se borili in padli na celjskem območju. Plakete je izdelal Vladimir Stoviček, kip Borisa Kidriča pa Stojan Batič.

Na stalni razstavi v muzeju je skupno 452 muzealij, 738 fotografij in 310 raznih dokumentov.

Nasproti stavbe muzeja pa je vhod v Spominsko razstavo v Starem piskru, kjer so nacisti zverinsko ubijali naše ljudi.

V želji, da bi trajno zaznamovali kraj, ki je prepojen s krvjo žrtev nacističnega nasilja, je bilo dvorišče zaporov Starega piskra leta 1965 preurejeno v spominski prostor. Na zidu, pod katerim so streljali talce, so vzdane kamnite plošče z imeni ustreljenih. Poleg imen je na sredini zidu pritrjen osem metrov dolg in en meter visok bronasti relief, ki ga je izdelal Peter Černe. Na njem so simbolično upodobljeni najvažnejši dogodki iz NOB v Celju in okolici. Na vzhodnem koncu zidu so v granitni plošči vklesane poslovilne besede kmeta Ivana Acmana, ki so ga nacisti ustrelili na tem dvorišču 20. julija 1942.

Z dvorišča je tudi vhod v spominsko sobo, kjer je bila med okupacijo mučilnica. V njej je sedaj razstavljenih nekaj predmetov iz zaporov, izdelki zapornikov, originalni plakati in fotografije streljanja talcev ter fotokopije poslovilnih pisem, ki so bila napisana v zaporih Starega piskra.

Stalna razstava v Muzeju revolucije Celje in v Starem piskru je odprta vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. ure. Za napovedane obiskovalce pa tudi izven tega časa.

Delovna skupnost Muzeja revolucije Celje vabi zaposlene v našem delovnem kolektivu, da si obe razstavi ob priložnosti ogledajo.

(Nadaljevanje z 11. strani)

kilogram. To bo osnova za oblikovanje maloprodajnih cen svinine. S tem premikom odkupnih cen naj bi se povprečna maloprodajna cena svinjskega mesa povišala od 35,00 na 40,90 za kilogram. Oblikovanje maloprodajnih cen svežega mesa je v pristojnosti republik in pokrajin.

Vse te spremembe cen bodo, kot ocenjujejo, obremenile življenjske stroške za približno 3 odstotke.

Kot pravijo v zveznem komiteju za informacije, pa lahko do konca leta pričakujemo večjo bitko, vendar ne za cene, ki so marsikje že na skrajni meji svetovnih, temveč za povečanje produktivnosti dela, da bi tako uresničili predpostavko, da se do konca letošnjega leta življenjski stroški ne bodo povečali več kot 9 do 10 odstotkov, kar je za polovico manj v primerjavi z letom 1975.

Podaljšan čas dopusta

Služba varstva pri delu pri podjetju je predlagala odborom za medsebojna razmerja v TOZD, da priznajo in potrdijo v smislu 69. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu posameznih TOZD, da določen čas letnega dopusta podaljša delavcem, ki stalno delajo pri delu ali na delovnem mestu, pri katerem je povečan ropot, hrup ali pri povečanih vibracijah.

Predlagano je, da odbori podaljšajo čas dopusta za 2 dni delavcem pri delu s povečanim ropotom ali vibracije v območju od 75—80 db, ter 4 dni delavcem pri delu, kjer ropot ali vibracije presegajo 85 db. Pri slednjih je predlagana še zahteva, da delavci obvezno koristijo dopust v dveh delih v enakem časovnem razdobju.

Vrednost ropota, hrupa ali vibracije se določa z meritvami. J. Z.

Inventivna dejavnost

Pred kratkim sem v glasilu Skozi TAM prebral za vas par proglašanih inventivnih predlogov:

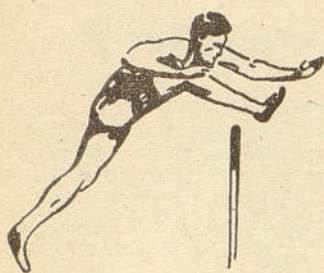
V predlogu 141/76 predlagatelj navaja nekatere rešitve za utrjevanje delovne discipline.

Predlog 150/76 posreduje naslov izdelovalca papirnatih vrečk, ki jih bo izdeloval 40% ceneje, kot so jih plačevali doslej.

Sedaj odmetavajo včasih velike količine neokusne hrane. V predlogu 153/76 je predlog možnosti priprave dveh vrst toplih malic.

Navedel sem le ekstremna področja inovacij. Ne bi bilo slabo, če bi se takih malih in podobnih nam koristnih inovacij lotili čim prej. Saj jih ne manjka, le poslati jih je treba. Vy

Sindikalne športne igre

Po nekajletnem premoru je naša delovna organizacija ponovno začela sodelovati na sindikalnih športnih igrah občine Žalec — tem najmasovnejšem športnem tekmovanju delavcev.

V tem tekmovanju prej žal nismo sodelovali in smo bili zato avtomatično uvrščeni v skupino B. Toda že prvi rezultati so pokazali, da Hmezad tudi na športnem področju dosega dobre rezultate in se bomo že naslednjo sezono verjetno uvrstili v skupino A in se tako potegovali za vidno mesto med organizacijami združenega dela v naši občini tudi na športnem področju.

V okviru sindikalnih športnih iger smo se udeležili tekmovanj v rokometu, namiznem tenisu, krosu, v začetku novembra pa nas čaka še tekmovanje v košarki.

ROKOMET

Tekmovali smo v II. skupini v Petrovčah. V svoji skupini smo zasedli 2. mesto za Feralitom in pred Juteksom in DPO. S to uvrstitvijo smo dosegli tudi 1. mesto v skupini B.

NAMIZNI TENIS

Ženska ekipa je tekmovala v Preboldu in zasedla 2. mesto. Uspeh je še toliko večji, ker so tekmovalce med najboljšimi ekipami v naši občini. Za Hmezad so igrala Orač, Kveder, Huš. Oračeva je bila tudi najboljša igralka turnirja.

Starejši člani so dosegli največji uspeh, saj so osvojili 1. mesto. V finalu so premagali ekipo TT Prebold. K temu uspehu so pripomogli: Jager, Valenčak, Farčnik in Zolnir.

Mlajši člani so dosegli v svoji skupini 2. mesto za SIP Šempetrom. V skupni uvrstitvi pa 1. mesto v B skupini. Pri tem pa velja opozoriti, da se nekateri najboljši iz nerazumljivih vrovokov turnirja niso udeležili. Igrali so: Bukovnik, Hlade, Košenina.

KROS

Občinskega prvenstva v krosu sta se udeležila Kralj in Zolnir in dosegla v svoji kategoriji 3. in 4. mesto.

Rekreacija

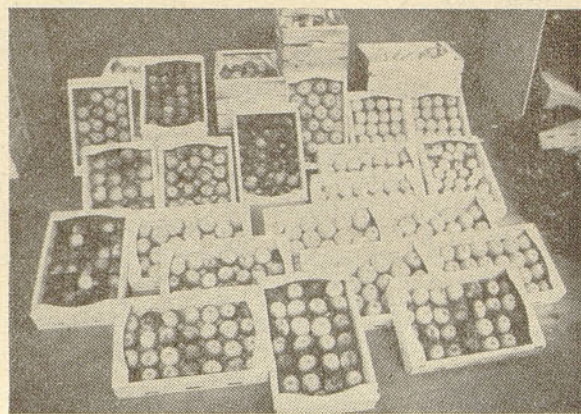
V mesecu novembru bomo organizirali rekreacijo za delavce Hmezada v telovadnici Osnovne šole Petrovče.

Rekreacija bo:

- ob TORKIH od 18—20 h za ženske
- ob ČETRTHIH od 18—20 h za moške.

Ker je zanimanje za tovrstno razvedrilo veliko, naprošamo vse zainteresirane, da naj se čimprej prijavijo pri športnih referentih-TOZD na kraju samem.

Točen datum pričetka in razpored vadbe boste dobili pri svojih športnih referentih oz. na DS skupne službe (tov. Špeglič).

Mariborska »Vesela jesen« je privabila številne obiskovalce. Najmikavnejša sta bila edina paviljona: razstavni prostor sadjarstva in paviljon vinogranjštva. Pri organizaciji obeh so posamezniki ponovno dokazali, da se da z dobro in strokovno organizacijo, z ogromno truda — tudi na račun zdravja — in z malo razumevanja in denarja, postaviti dobra razstava. Vse ostalo je bilo za zabavo in razvedrilo. — Na sliki detajl z razstave sadja

Inž. Vlado Kralj, tehnolog za hmeljarstvo Kooperacija Žalec, na obisku pri družini Franca Zabukovnika v Andražu

DKIT Celje je sredi oktobra priredilo strokovni izlet v Prekmurje. Obiskali in ogledali smo si veterinarsko-živinorejski zavod in klavnico v Murski Soboti, klet v Kapeli in obiskali dva kmeta

V preboldskem hotelu

- Koliko stane soba v vašem hotelu?
- Brez razgleda 80 din, z razgledom 6.700.000.
- ???
- Ja, veste, bi morali porušiti sosednje hiše.

Preizkus znanja predpisov o varnosti cestnega prometa

Z uveljavitvijo novega zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 24/75), ki je v veljavi od 19. 11. 1975 je v določili 61. člena navedeno, kdor vozi v cestnem prometu delovni stroj, motokultivator ali kolo z motorjem (mini moped) mora imeti potrdilo o znanju predpisov v varnosti cestnega prometa ali veljavno vozniško dovoljenje.

To določilo dobi veljavo v enem letu po uveljavitvi zakona — to je 19. 11. 1976.

Krajevne skupnosti naprošamo, da na krajevno običajen način seznanijo lastnike delovnih strojev, motokultivatorjev in mini mopedov, da si v najkrajšem času priskrbijo ta potrdila.

V kolikor so posamezniki zainteresirani za tečaj, naj se neposredno obrnejo na avtošolo pri Združenju šoferjev in avtomehaničnikov v Zalcu, ki bi na željo večje skupine zainteresentov takoj organizirala tečaj.

Potrdilo o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa si lahko pridobi, kdor je dopolnil:

14. leto starosti za kolo z motorjem

18. leto starosti za vožnjo delovnih strojev

15. leto starosti za vožnjo motokultivatorjev

Za prigrasitev prijave za opravljanje preizkusa znanja predpisov o varnosti cestnega prometa mora vsak kandidat izpolniti prigrasilnico, ki jo dobi v sprejemni pisarni uprave SO Zalec.

Za izdajo potrdila o opravljenem preizkusu znanja predpisov o varnosti cestnega prometa mora posameznik predložiti naslednje priloge:

— dokazilo o starosti (rojstni list — osebna izkaznica)

— 2 fotografiji v velikosti 35 x 45 mm

— potrdilo o plačanih stroških za preizkus

— ustrezna taksa (koleki).

Oddelek za notranje zadeve skupščine občine Zalec priporoča komisijam za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, da seznanijo predstavnike osnovnih organizacij sindikata na njihovem območju v organizacijah združenega dela z vsebino tega priporočila. To iz razloga, ker se veliko delavcev vozi dnevno na delo z mini mopedi in če si ti ne bodo pravočasno pridobili ustrežne potrdila, bodo imeli težave.

Predpisane so kazenske sankcije kot cestno prometni prekrški, kdor vozi moped brez potrdila o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa. V izogib temu je, da so delavci pravočasno obveščeni, da ne bodo nepotrebnih negotovanj in stroškov.

Načelnik
oddelka za notranje zadeve
Ciril Prezelj

Kako varčujemo pri stroških za ogrevanje?

Nekaj praktičnih napotkov

1. Merimo češče temperature prostorov!

2. Če želimo v prostoru nižjo temperaturo, uporabljamo regulirne ventile na grelnih telesih. Ne znižujemo temperature v prostoru z odpiranjem oken, kajti s tem mečemo denar pri oknu ven.

3. Kadar zračimo prostore, zaprimo ventile na grelnih telesih. Napravimo kratkotrajni močan prepih; ta obnovi zrak, ne ohladi pa zidov.

4. V prostorih, ki jih redko uporabljamo, pripravimo ventile na grelnih telesih. To velja predvsem za noč. Običajni radiatorski ventili dušijo toploto šele, če so skoraj povsem zaprti. Povratni vod (spodnji priključek) mora biti mlačen.

5. V času odsotnosti pripravimo grelna telesa oziroma celotno kurjavo. Pri daljši odsotnosti ventilov ne zapremo povsem, ker lahko voda v sistemu zmrzne. Vsa notranja vrata pustimo odprta.

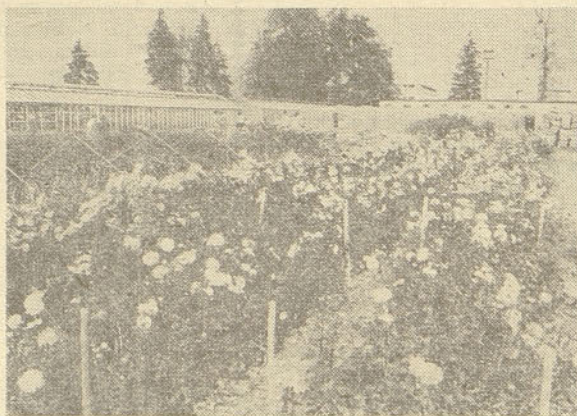
6. Okenske rege zatesnimo z ustreznimi tesnilnimi trakovi. Pri vdoru zraka skozi rege potrebujemo v prostoru, če se želimo počutiti udobno, temperature višje od 20°C. S tem se nam stroški po nepotrebnem zvečajo.

7. Ne zapravljajmo toplote! Za zdravega človeka so primerne naslednje temperature v prostoru (DIN 4701):

— dnevna soba in kuhinja	20°C
— spalnica	15°C
— predsoba	15°C
— kopalnica	22°C

Vzdržujemo le tolikšne temperature! Pri zvišanju temperature prostora za 1°C se poraba toplote poveča za približno 7%, pri zvišanju za 2°C narastejo stroški za 14% itd.

8. Z varčno uporabo toplotne energije prispevamo svoj delež k splošnemu reševanju energetskega položaja, v katerem je ključ za učinkoviti razvoj narodnega gospodarstva.

Pred dnevom mrtvih v TOZD Vrtnarstvo

Pogled v strojnico nove in ene najmodernejših klavnice pri nas v Murški Soboti

Krače za možičke

Dolgo je že tega, toda stari ljudje se še verjetno spominjajo, če že ne iz doživljanja pa iz pripovedovanja, da so včasih za možitev godna dekleta, še bolj pa že malce starejše devičke nosile vsako leto januarja v stranski oltar letuške cerkve sv. Antonu prekajene svinjske krače. Z gorečo prošnjo so jih polagale svetniku k nogam, da jim naj za božjo voljo priskrbi možička. Anton je bil požrešen, krače je pobral, može pa so si morale poiskati same, nekatere pa so bile uslišane. O kračah naj povem, da so jih pojedli in to prav slastno delavci, ki so kopali cerkvene vinograde.

Te navade že dolgo ni več, pa tudi vinogradov ne, ostale pa so le zale Letušanke, ki s fanti nimajo nobenih težav.

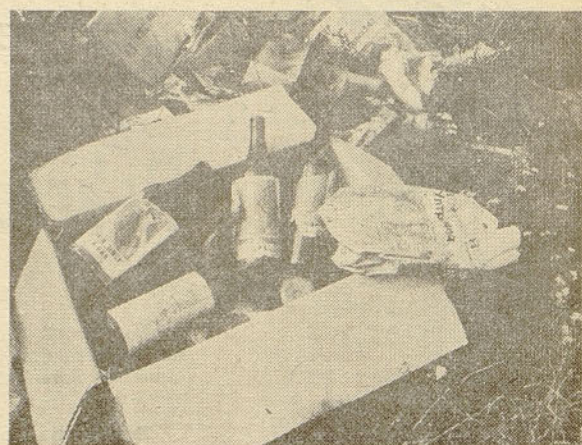
Cigan Pavel

V spodnjem Letušu na Petelinjeku je včasih stalo sedem kozolcev. Pod njimi je na poti skozi vas ponavadi prenočeval takrat po Savinjski znan cigan Pavel z ženo Urško.

Dolgo je že, tega leta se ne spominjam, vem le, da je biha huda zima. In prav takrat sta pod enim od teh kozolcev v seno zarita skušala prespati Pavel in Urška. Zeblo ju je kot cigana in nista mogla zaspati. Pa se je Pavlek rahlo dvignil in pomolil roko skozi late na plano. Ker je močno jecljal, je dejal Urški: »Prrrrmmoj dduš, pppprebbbug l'de kir mmorjo na fffrej ssspat kookoo že naj pod kkkoolcem tak zzzibe.« Razumevanja polna Urška ga je tolažila, da bo poleti topleje in da se naj kar k njej tisne. Končno sta se le toliko ogrela, da sta trdno zaspala.

Zjutraj ju je našel zakopana v otavo kmet, ki je prišel s košem po krmo za živino. »Kaj pa delate Pavlek?« — ju bodi kmet. Pavlek pa pravi: »Fffruušškama.«

Vseh sedem kozolcev je podrl vihar neke noči 1928. leta. Ležali so navzkriž in kmetje so s polno truda pospravili vsak svojo polomijo.

Z embalažo strupov še marsikje ravnaajo neodgovorno in jo po škropljenju puščajo kar ob robih njiv

Za poslitev

— V Jugoslaviji prosi za delo 650.000 občanov.
— Pa so res tako pridni?
— Kje pa. Ko delo dobijo, bi že radi bili v penziji ali vsaj v bolniški.

RECEPT ZA VAS

Splavarski paprikaš

PORABA: 1,5 kg sladkovodnih rib (ščuka, som, krap, belice, itd.), 21 ribje kostne juhe, 0,5 kg krompirja, 10 dkg mesa, 20 dkg olja, 50 dkg čebule, 10 dkg paradižnikove mezge (ali 3 zrele paradižnike), dva stroka česna, lovorov list, 10 zrnec čelga popra, 2 dcl rdečega vina, 2 dcl kisle smetane in šopek zelenega peteršilja.

PRIPRAVA: Ribe očistimo, zrežemo na 5 dkg težke kose, jih posolimo in povaljamo v moki, nato pa na hitro opečemo na vročem olju. Iz manj vrednih delov skuhamo juho, za zalivanje paprikaša.

Ce smo se odločili pripraviti paprikaš na prostem (taborjenje, izlet, ribarjenje ali piknik), potem ga pripravimo v bakrenem kotličku, ki ga pristavimo k ognju. Vanj damo najprej olje, počakamo, da se segreje, nato pa v njem hitro opečemo v moko povaljane ribje kose. V isto olje damo seseklano čebulo, ki jo pražimo le toliko časa, da odda vodo. Čebuli dolijemo 1 dcl vina - damo papriko, na drobno zrezano slanino, paradižnik (ali mezgo), lovorov list, sesekljan česen, cel poper in približno liter ribje juhe ali vode. Omako kuhamo na zmernem ognju tako dolgo, da se dobro prekuha in se čebula razpusti. Če se je omaka pukahala, ji prilijemo še malo juhe ali vode, vendar le toliko, da je ostane za dober liter. V tako pripravljeno omako damo na ploščice narezan krompir, počakamo, da omaka ponovno zavre, nato pa v kotliček položimo opečene ribje kose. Paprikaš pustimo še približno četrto ure, da počasi vre, nato pa zaključimo kuhanje z dodatkom vina, kisle smetane in zelenega sesekljanega peteršilja.

Slika z zamudo — Vesele preboldske kuharice s polno skledo »mišk«, namenjenih za obiralce hmelja

Ujeli smo lep jesenski sončen dan in se delavci DE SS na Rinki povsneli med seboj

Nabrta Martina

Tam v kotu, na robu ceste je prostorček, košček ravnega sveta, ravno pravšen za tri vaške gospe: za gospo Angelino, gospo Mirico in gospo Ljubico. Da, vse tri so resnične gospe, saj se resnično ločijo od ostalih ženic, ki čakajo na kruh. Na kruh, ki ga bo kombi pripeljal iz Prebolda, na kruh, ki ga bo kombi pripeljal iz Sentruperta.

Vse tri so po svojem bistvu silno zanimive stvarčice. Ze sama zunanost vzbuja nekaj posebnega. Na primer, gospa Angelina ima hudo črne lase in še bolj črne oči, oblečena pa je v rumen hlačni kostim. Neverjeten kontrast sredi mirnega vaškega koticčka. Gospa Mirica nosi mogočno rdečo pričesko, smaragdno zelen kostimček, krilce je visoko nad kolena. Gospa Ljubica pa je prava kostanjevka. Vse kaže, da so lasje naravne barve, kakor je naravna njena oblekica, sestavljena s spektrumom jesenskih barv.

Ženice tam na drugi strani se pogovarjajo, ali je boljši preboldski ali šentruperski kruh. Ena navija za Prebold, druga za Šentrupert, nazadnje pa ostanejo pri vremenu in vse si žele jesenske otoplitve.

Gospe imajo drugačne pogovore. Vikendi so že zdavnaj do podrobnosti obdelani, tudi na spremembe jeklenih konjičkov je treba misliti, vse tri pa so že močno zaposlene z rezervacijo za Silvestrovo. Seveda se med drugim pogovorom skrivnostno ustavijo pri navadnih občanah, vaščanah, ki ga biksajo na veliko. Na primer Tainta je od jutra do večera pijan, Oninon se je spetljal z Onoinono, Tistega pa tudi nič prida ni, ko kar javno hodi s Tistointisto.

Samo one so deviško čiste, čiste v vsakem pogledu: v obleki, zadržanosti, vzdržnosti, bontonu, avanturice niso vštete, zakaj človek z mošnjo velike dimenzije gleda povsem drugače na ta zavrt svet. In vsem trem je žal, da samotarijo v tej vaški pajčevini. Nobena na službo še pomisli ne: ko pa možički »zelence« kar s košem prinašajo.

Pa pride mimo kmetica Martina. Gareto tišči pred seboj, naloženo s starimi hmeljskimi zaklji. Postavna in mikavna je tale Martina, jo v mislih zde-

setkajo gospe na posebnem prostorčku. Škoda jo je za na kmete. No, sicer pa je kmečki stan eden najlepših v tem savinjskem svetu. In v hipu gospe obkrožijo prikupno Martino, hvalijo njen stan, vse hočejo biti kmetice. Martina se ustavi, gareto nasloni ob deblo mogočne lipe in pravi:

— Zlahtne gospe, če ste dobile vsakdanji kruhek, pa vas povabim v bifetek na en dober kofetek!

Ze so v bifetku, kjer nista doma ne »prosim« in ne »hvala«, toda kofetek je kofetek, aprikot je aprikot, pa še kaka žganjarska prikuha se prileže.

Beseda poprime besedo, kozarček poda roko kozarčku, dobra volja je najbolja in Martina predlaga lepo savinjsko pesem: Od Celja do Zalca. Gospe odločno odkinajo. Ne znajo besedila. Kje pa! Res je, da so vse tri s kmetov doma, res pa je tudi, da so se zemlji že zdavnaj odrekle. Martina sname besedo.

— Drage gospe, pomagajte mi tiščati gareto. Zdalej sem se spomnila: sem tako rekoč brez dinarja!

Lepe in petične gospe, že kar v ročcah, podolžijo obraze, zgladijo šminko na bogatih ustnicah, ki se zgrabajo v sobo.

— Res nimaš denarja?

— Doma ga imam, tukaj ne. No, pojdite z menoj, takoj se vrnemo in si privoščimo še eno tako »rundo«.

— Moj pride čez pet minut. Moram pripraviti nekaj za pod zob, jadicuje gospa Angelina. Gospa Mirica nadaljuje: »Ne vem, če nisem mleko pustila na štedilniku!« In gospa Ljubica zaključí: »Veste kaj, toliko pa res imam, da plačamo tole ceho.«

Bontonska natararica, s cigareto v ustih, menja rdeče, plave in zelene in kar naprej vzdihuje.

— Kako ste bogate, bogate! Gospe pa nazaj: »Seveda, saj smo s kmetov doma!«

Angelina, Mirica in Ljubica jo pobrišejo vsaka na svojo stran, kmetica Martina poprime ročaj garete, krepko jo porine na cesto, zravnano hodi skozi vas, rahlo se smeje in si po svoje pregovor razlaga: »Kdor jezika špara, kruha strada!«

Drago Kumer

Na jesen smo dobili v Zalcu novo pokrito avtobusno postajo.

HMEZAD Zalec
čestita vsem bralcem
za 29. november,
dan republike

Manj športnih dni

Zdravniki v obratnih ambulantah bodo odslej izdajali namišljenim bolnikom namesto običajnega zdravniškega lista le navadno potrdilo, s katerim bodo neposrednemu vodju dokazali, da so v primeru odsotnosti z dela brez razloga iskali zdravniško pomoč.

Do tega ukrepa je prišlo zato, ker so posamezniki iskali zdravniško pomoč vse preveč pogosto le zato, da so imeli opravičen razlog za izostanek z dela za zdravljenje »športnega dne« ali drugih muh. Ukrep pa bo dosegel svoj namen le, če bodo temu primerno ukrepali tudi neposredni vodje oziroma referenti na obračun osebnih dohodkov. Za opravičen obračun nadomestila OD za odsotnost z dela zaradi bolezni ali nesreče, zdravnik izda običajni bolniški list. Delavcu, ki bo prinesel namesto bolniškega lista le potrdilo, s katerim bo dokazal, da je bil v določenem času pri zdravniku, se mu za odsotnost z dela ne more priznati nadomestilo osebnega dohodka. Neposredni vodja mu je za ta čas dolžan beležiti le opravičen ali neopravičen izostanek z dela brez priznanega nadomestila OD. J. Z.

OGLAS

Ugodno prodam dveletne sadike črnega ribeza »Rosenthal«.

Stanko Brecl
 Brdce 2, Dobrna

VREMENSKI PREGOVORI

Listopada zmrzlina, je svečana ne bo; listopada južnina, bo svečana mrzlo.

Kakršno vreme na Lenarta kane, tako vse do božiča ostane.

Ce na Cecilijo grmi in treska, bo ob letu žita kot peska.

REKLA

Ljudem, ki niso nadarjeni, a se žele uveljaviti, ne preostane nič drugega, kot da grajajo prave talente.

Čehov

Človek se uči, dokler živi, in vseeno neumen umre.

Se vedno drži, kar na svetu živi, da vse kmet preredi.

Slaba gospodinja je kakor kokoš: več kot ima, več razkopa.

Čprav je človek obdarjen z modrostjo, ni sramotno, da se uči dokler živi.

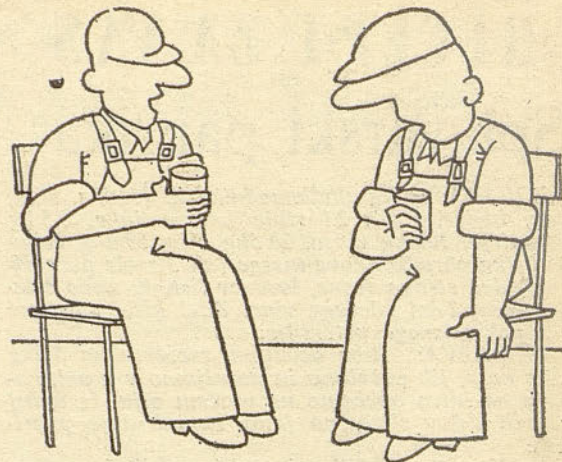
VEDEŽEVALSKA

- Vaš mož bo umrl nasilne smrti!
- In kaj bo z mano? Bom oproščena?

OTROŠKA

- Moja mama je lepša kot tvoja, pravi Andrejček.
- Tako pravi tudi moj očka, mu pritrdi Helenca.

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet podjetja »Hmezad« Zalec. Širši družbeni organ glasila sestavljajo: predsednik Drago Zlender, člani: Stefka Lešar, Ivan Vodlan, Jože Rojnik in Ivan Rehar. Ureja uredniški odbor: predsednik Anton Gubensek, dipl. inž., in člani: Janez Luževič, dipl. inž., Bogdan Pugelj, dipl. inž., Vinko Strašek, vavnik, in Miljeva Kač, dipl. inž., - urednica strokovne priloge za hmeljarstvo. — Glavni in odgovorni urednik VIII inž. Vybihal. — Uredništvo je v podjetju »Hmezad« v Zalcu, Ulica žalskega tabora 1. — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih. — Letna naročnina 36 din. — Tisk in klišejl AERO, TOZD grafika Celje.

Doma se počutim kot v podjetju, žena stalno pripoveduje, da sem glava družine, odloča pa o vsem sama

ANEKDOTE

Španski kralj Alfonz XIII. je v otroških letih marsikatero uganil. Kraljica mati ga je nekoč zaprla v temno sobo. A morala ga je takoj izpustiti, ker je prihodnji kralj Spanije začel kričati na vse grlo »Živela republika«!

Sveti Avguštin pripoveduje, da je v mladosti takole molil: »Gospod, nakloni mi čistost, a ne še zdaj!«

Ameriški filmski igralec H. Bogart je nekoč rekel: »Ženske ne smeš nikoli ogovarjati. Počakaj in bo to sama storila.«

31. oktober svetovni dan varčevanja

Hranilnica in posojilnica Hmezad Zalec zbira hranilne vloge delavcev in kmetov ter drugih občanov in jih obrestuje:

- hranilne vloge na vpogled 7,5 %
- vezane hranilne vloge do 10 %
- hranilne vloge novorojenčkov 7,5 %

Daje posojila iz svojih sredstev in sredstev bank, KRS in drugih kreditodajalcev za naložbe v zasebno kmetijsko proizvodnjo po določenih sporazuma.

Potrošniška posojila za delavce in kmete so po 11 % obrestni meri.

Vsak vložen dinar daje več hrane in boljši standard, zato varčujte pri HRANILNICI IN POSOJILNICI HMEZAD ZALEC.

Osební dohodki v devetih mesecih

Po devetmesečnem obdobju ugovljamó, da je plan osebnih dohodkov presežen za 3% v odnosu do istega razdobja, lani pa smo porabili za osebne dohodke 25% več sredstev.

V odnosu do načrta pa so boleznine dosežene s 66,4%.

Bruto osebni dohodki proizvodnih delavcev so doseženi 73,1% v primerjavi s planom, oziroma so za 32 odstotkov večji kot v istem obdobju

lani, medtem ko je znašalo povečanje obračunske osnove v kumulativni 13%.

Glavni vzroki preseganja plana osebnih dohodkov so:

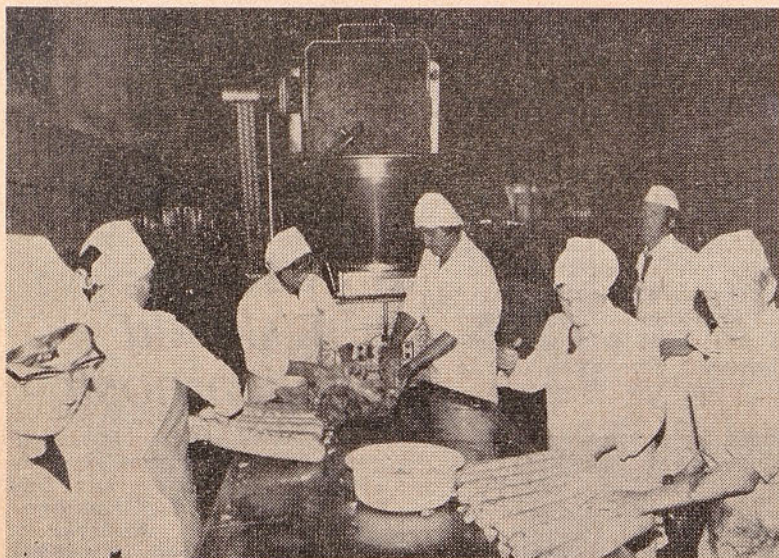
- povečan obseg proizvodnje,
- preseženo je planirano nadurno delo,
- večje preseganje postavljenih normativov, kot je bilo s planom predvideno,
- akordno delo, ki ga v načrtu nismo predvideli.

Za neposredne delavce smo načrtovali 29.700 nadur, dosegli pa smo jih 26.865, kar pomeni, da smo jih v tričetrtletju presegle za 19%.

Delo v podaljšanem delovnem času je bilo potrebno zato, ker se mora ob sobotah pripravljati meso za prodajo ob ponedeljkih, razen tega pa je zahtevalo nadurno delo tudi pakiranje mesnih izdelkov.

Od skupne mase variabilnih osebnih dohodkov odpade 11% na delo v podaljšanem delovnem času. Podatki v mesecu septembru kažejo, da je bilo nadurno delo omejeno na minimum, kar je gotovo posledica boljše organiziranosti dela v tem smislu, da je delovni čas razporejen glede na dejanske potrebe.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Polnjenje in vezanje poltrajnih in obarjenih klobas, katerih je letos vse premalo na tržišču

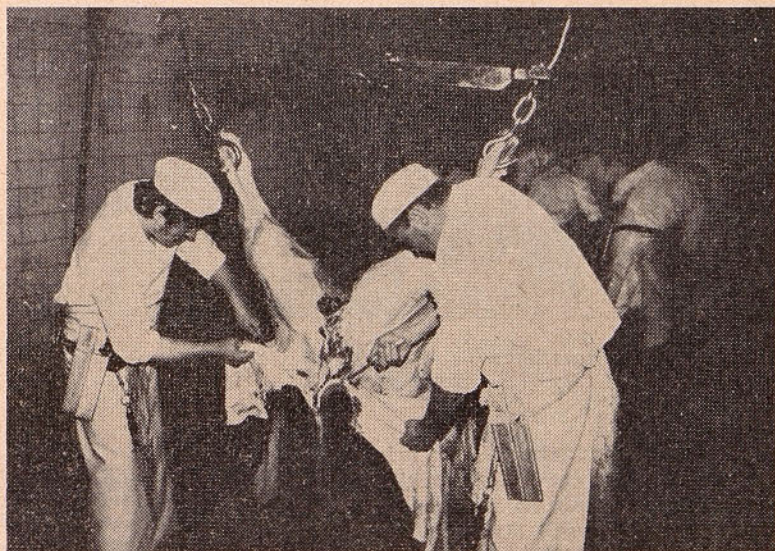
Povprečni kumulativni neto osebni dohodek je večji od lanskoletnega za 15,5% in znaša 3.535 din, načrtovali pa smo ga 3.223 din.

Če pogledamo samo analizo delovnega časa za razdobje devetih mesecev, vidimo, da so učinkovite ure neposrednih delavcev porasle za 11 odstotkov v odnosu do lani, v primerjavi z načrtom pa predstavljajo dosežene ure 60,9% načrtovanih.

Ure režijskih delavcev so dosežene z 72,2% v primerjavi z načrtom, oziroma so za 3,8% večje kot lani.

Ure za nadomestila (letni dopust, državni prazniki) so porasle za 24% nasproti lanskemu letu, kar izvira iz povečanega števila zaposlenih in iz večjega strokovnega izobraževanja delavcev, medtem ko je v primerjavi z načrtom indeks doseganja 84.

Pri urah bolezni do 30 dni, ki gredo v breme TOZD, je iz analize razviden prihranek, saj so za 14% nižje kot lani, kar je gotovo rezultat podjetniške zdravstvene ambulante.

Branko Tkalec in Jože Plauštajner pri odiranju mlado pitanega goveda, ki je že skoraj redkost v naši klavnici

Kdo je življenjsko prizadet? - Le neposredni proizvajalec

Neskladje osnovnih surovin, predvsem prašičev, nas spremlja že vse leto. Razkorak v nabavnih in prodajnih cenah je tako naraščal, da ga s še tako učinkovitimi notranjimi ukrepi nismo mogli ekonomsko uskladiti.

Nastala je zaskrbljujoča poslovna izguba, temu pa so sledili notranji ukrepi in ekonomske analize. Celotna mesno predelovalna dejavnost v republiki pa je prikazovala in zahtevala od poklicanih družbenih dejavnikov, da to neskladje uredi.

Rešitve še do danes ni nobene, le cene nabavne surovine iz dneva v dan naraščajo. Če obeležimo le dva primera:

— Od vkalkuliranih cen prašičev 16,95 din za kg žive teže je danes cena 22 din, prodajna svežega in predelanega pa ista.

— Vkalkulirana cena za storitve za klanje je 1,60 din za kg in velja že dve leti, stvarna pa je 2,20 din.

Nepriznanih nastajajočih stroškov na račun povečanih cen potrošnega

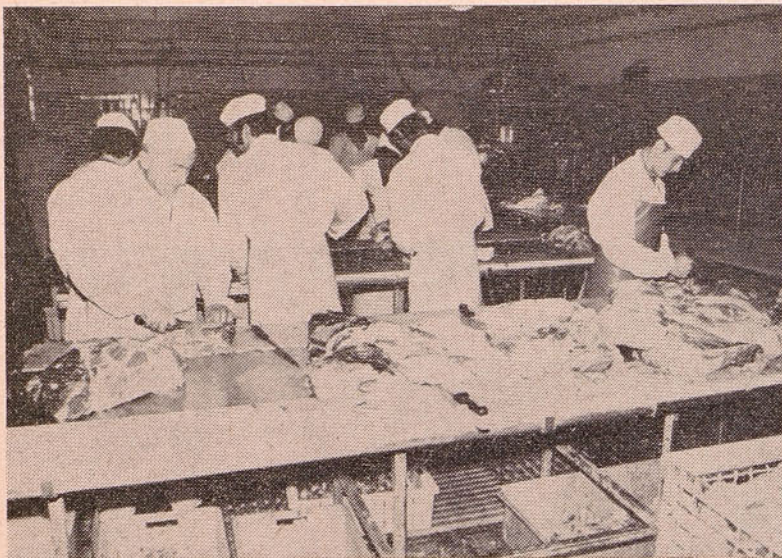
(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Osebnih dohodki režijskih delavcev so porasli v odnosu do lani za 3%, torej so porasli za 7% nad povečanjem obračunske osnove, v primerjavi z načrtom pa so doseženi s 75,1 odstotka.

Povečanje režijskih osebnih dohodkov rezultira predvsem iz zasedbe nekaterih režijskih delovnih mest po sistemizaciji, ki pa v lanskem letu niso bila zasedena. Tu gre zlasti za strokovna delovna mesta, ki pa so seveda višje vrednotena.

zaključnih in periodičnih obračunih zaradi bolezenskih izostankov in nezasedenosti delovnih mest in pa v DE Maloprodaja in vzdrževanje. Preseganje OD nad planiranimi in razpoložljivimi OD po merilih samoupravnega sporazuma o razporejanju dohodka nas je na področju OD vodilo do sprejetja ustreznih ukrepov v smeri povečanja normativov v skupinah, ki delajo po učinku in o omejitvi nadurnega dela na minimum. Uspeh teh ukrepov se kaže že

Delavna skupina razsekovalnice 2 pri izkoščevanju in krojenju svinjskega mesa

Kot bistvena postavka, ki kaže pri skupnih režijskih osebnih dohodkih odstopanje od plana, so nadure. V trimesečju smo dosegli 16.438 nadur, načrtovali pa smo jih 5.900. Dela v podaljšanem delovnem času je bilo največ v skupnih službah ob izdelavi

v mesecu septembru v tem, da so se znižali OD na pogojno enoto.

To nam mora biti tudi vnaprej vodilo, ker vemo, da smo od višjih osebnih dohodkov upravičeni le ob višji proizvodnji in seveda večjem dohodku.

Maja Kotnik

Dragica Gaber vakuumsko pakira narezke klobas

Prispevki za pomoč Posočju in skladu solidarnosti

Že v julijski številki našega glasila smo se seznanili z višino prostovoljnih prispevkov članov kolektiva prizadetih po potresu v Posočju. Prispevki so znašali kar 8.245,00 din in so bili nakazani RK Slovenije za odpravo posledic v Posočju po majskega katastrofalnem potresu.

Ker našo državo stalno pretresajo razne naravne nesreče, je bil lani sprejet zakon o skladu solidarnosti. Že julija leta 1975 smo namreč prispevali en delovni dan neto OD v sklad solidarnosti. Sredstva so sicer evidentirana na posebnem kontu in TOZD lahko z njimi razpolaga kot s kratkoročnimi obratnimi sredstvi vse dotlej, ko jih je ob nesrečah dolžna nakazati. Za našo TOZD predstavlja to ca. 59.245,10 din letno. V sklad solidarnosti smo bili tako dolžni prispevati tudi letos. Zato smo pri izplačilu OD za mesec september prispevali vsak po 7 ur neto zaslužka. Ta prispevek je bil obračunan kot odtegljaj na izplačilni listi vsakega posameznika. Poleg tega pa smo se na zboru kolektiva 10. 8. 1976 odločili, da prispevamo še enodnevni zaslužek za pomoč po potresu prizadetim krajem v Posočju. Rekli smo, da

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. strani)
 materiala in drugih dajatev pa je še več. Na kratko povedano, v stroških in družbenem vrednotenju dela te, je vzel vsak svoje:

— osnovna proizvodnja — rejci: kakšna je naša cena, če hočete, da proizvajamo

— trgovina: od marž in rabatov ne odstopamo

— potrošnik: jesti hočem dobro in poceni

— pa ti, Mesnina?

Pri takšnem razumevanju smo ostali za rešitev problema do danes sami. Sledili so številni stabilizacijski in sanacijski ukrepi, tudi tisti »tanjšje kuverte plač«. Toda le za neposredne delavce!?

Spregovoriti želim o zadnjem bolečem vprašanju. Znana je zadeva, da naj breme za občutljivo točko standarda, pa četudi gre za bogatega potrošnika, nosijo delavci osnovne in predelovalne prehranske dejavnosti. Že v stari navadi je tako, da naj bodo v teh dejavnostih OD za 20 do 30 % manjši od ostalih, da se ne poruši tako občutljiva točka standarda. Da smo ta razkorak delno ublažili in v času konjunktornega zaposlovanja pridržali delavce, moramo danes odkrito povedati, da smo to storili na račun »ohlajnih normativov« pri neposrednih delavcih, pri režijskih delavcih pa tu in tam pribitek za prizadevnost.

In kaj smo z ukrepi pri OD storili?

- Zaostrili normative,
- izplačali učinke le do 115 %,
- izključno ukinili izplačevanje nadur, tudi v skupnih službah
- začasno omejili zaposlovanje,
- zmanjšali količinski obseg proizvodnje.

Teoretično gledano ni razlogov za kritiko zakaj so se normativi zaostrili, saj je preseganje 20, 30 in več odstotkov, kot je marsikje bilo, preveč ohlapno. Iz že povedanega pa so bili takšni normativi le prekrita nujna nadomestila nizkih osnov OD. Danes pa v praktičnem ukrepu za isto ali več dela nižji OD.

V tem primeru me tare ta misel: če bi trenutno zniževanje OD v kakršnikoli obliki porazdelili na vso verigo neposredno in posredno zaposlenih v TOZD Mesnine, OZD Hmezd, SOZD Dobrina, raznih poslovnih združenjih, občinskih in sindikalnih forumih, bi bil ta problem že verjetno zadovoljivo rešen. Smelo lahko trdimo, da združenja kot so Gospodarska zbornica, Poslovno združenje za oblikovanje cen živine in mesa ter občinski in sindikalni forumi še zdaleč niso napravili po vesti in dolžnosti tisto, kar bi morali.

Preprosto in zakaj ne:

— tanjših kuvert pri mesečnih izplačilih OD niso in ne bodo občutili,

— če bi hitro reševali probleme, bi kot potrošniki bili že oškodovani.

Vse to smo zavlačevali v korist potrošnika, v breme pa delavcev mesne predelovalne dejavnosti, ki nosijo levji delež.

Vprašamo se, ali smo ravnali zno po načelih družbenih norm.

Ko bo izšel ta članek, bo verjetno že kaj usklajenega, za kar smo bili prikrajšani, pa imamo le malo upanja, da nam bo kdo kaj nadomestil.

Ludvik Grabnar

Franc pri razsekavanju

(Nadaljevanje z 2. strani)
 naj bo to enodnevni zaslužek v podaljšanem delovnem času, saj tako prizadeti kraji sprejmejo celoten bruto OD, ker so se tudi vse samoupravne interesne skupnosti odpovedale prispevku. Tako smo po obračunu OD za september 1976 posebej obračunali in 4. 10. 1976 nakazali 87.962,75 din za prizade po potresu. Seveda pa moramo deliti teh 7 ur v podaljšanem delovnem času še do konca leta. Nekateri smo ta dolg Posočju že poravnali, ostalim pa verjetno to ne bo pretežko, zlasti še, ko še ni dolgo, odkar so nas spet kar krepko prestrašili novi potresni sunki. Ti so v Posočju uničili še vse tisto, čemur je majskega potresa prizanesel.

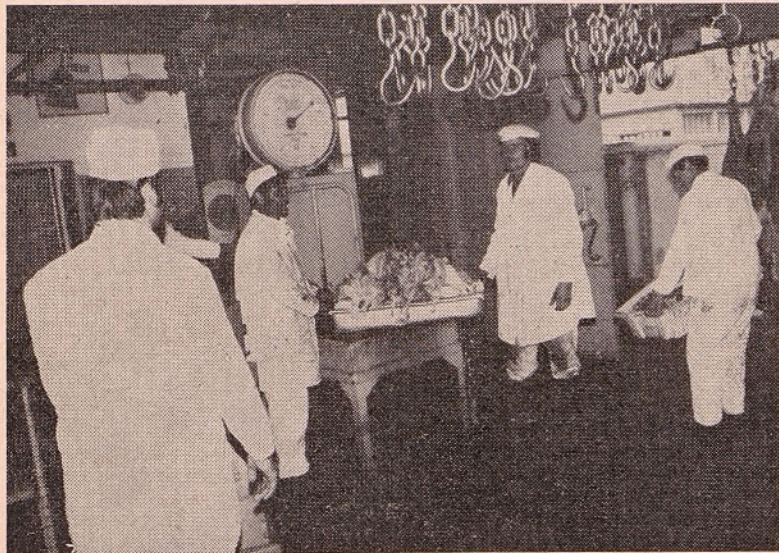
Ti sunki in pa vse grozote, ki so prizadele Posočje, so vzpodbudile širši politični aktiv, da je 21. 9. 1976 sklenil speljati še eno akcijo prostovoljnih prispevkov članov kolektiva. Tako ravno sedaj poteka akcija zbiranja. Nekateri vodje so že oddali zbrani denar sindikalni blagajni. Upamo, da bo tudi ta uspela.

Poleg dveh akcij prostovoljnih prispevkov članov in enodnevnega zaslužka v podaljšanem delovnem času smo za odpravo posledic Posočju prispevali še:

— po sklepu DS smo iz sredstev sklada skupne porabe nakazali 2. 9. 1976 5.000 din;

— iz sindikalne blagajne je bilo 22. 9. 1976 po sklepu širšega političnega aktivna nakazanih 20.000,00 din;

— izkazali pa so se tudi naši mladinci, saj so iz svojih skromnih sredstev, to je iz članarin, nakazali kar 5.000 din.

Delavci ekspedita so predčasno zaključili delo zaradi pomanjkanja mesa

Jožica Pirnat

ADOLFU DOLINŠKU V SLOVO

V začetku oktobra smo se poslovili od dragega sodelavca Adolfa Dolinška. Naša kadrovska služba hrani le nekaj skopih podatkov iz njegovega življenja.

Rodil se je 10. maja 1922 v Kumnu pri Mariboru. Po osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Lovrencu na Pohorju se je vpisal na nižjo gozdarsko šolo in jo tudi uspešno končal. 1946. leta se je poročil, dobil hčerko Metko, si pridobil kvalifikacijo hmeljarja — poljedelca.

Ti podatki povedo tako malo, življenje pa je vendar tako pestro in za marsikoga polno tegob in bolečin.

V rosnih mladosti je izgubil Adolf svoje starše in se zatekel v varstvo tet. Kljub temu, da je bil tako večinoma prepuščen same-

mu sebi, da ni nikoli občutil nežne materine ljubezni in ljubeznive očetove roke; kljub temu se je v življenju prebil in se postavil na lastne noge.

Po več različnih zaposlitvah in razočaranjih ga je pot pripeljala v naš kolektiv.

Takrat je preživljal eno največjih kriz v svojem življenju. Mi smo ga sprejeli medse, mu zaupali in kmalu se je pokazalo, kako zelo je vreden našega zupanja. Tu v Celju je začel novo življenje. Vestno je opravljal svoje delo v službi, bil skromen in vzoren delavec; ljubil je naravo, se aktivno ukvarjal s športom in planinarjenjem. Pridobil si je zlato TRIM značko, zlato značko kot krvodajalec, bil večkrat odlikovan kot dober plani-

nec... Nadvse je ljubil našo lepo domovino, zlasti pa še gore.

Pred nekaj dnevi bi moral prejeti odlikovanje ob jubilejni obletnici abstinence. Vendar tega dneva, ki bi bil veliko priznanje njegovi volji, trdnosti in vztrajnosti, ni dočakal.

Ko je v petek, 8. 10. 1976 zjutraj po nočni službi odhajal v skromni dom v Pečovje nad Štorami, ni nihče slutil, da je poslednjič. Najbrž se ni niti sam zavedal, da bo tisti dan poslednjič oblekel svojo športno opremo, da se bo poslednjič utrujen vrnil s trima. Pa je bilo poslednjič.

Vse nas je globoko presunila vest o njegovi nenadni smrti. Skoraj nismo mogli razumeti, saj je bil še pravkar med nami čil, zdrav, skromen in nasmejan. Tak nam bo ostal v spominu.

Kolektiv tozd MESNINE

Popotni zapiski iz Logarske doline

Čeprav je minilo že precej časa od našega mladinskega izleta, bi bilo prav, da obudim prijetne spomine.

Dolgo časa smo se dogovarjali in razpravljali o raznih možnih variantah. Če je sindikat organiziral izlet na morje, gremo mladinci (seveda, ker imamo več kondicije) v gore. Čim bolj vstran od onesnaženega mestnega okolja, zajemat zdravi gorski zrak.

Tako smo se lepega nedeljskega jutra zbrali pred gledališčem. Seveda o točnosti ne moremo govoriti, vendar so bile zamude opravičljive, ker je bila prejšnji dan sobota, v Laškem pa še praznik piva in cvetja. Med nami je bilo tudi nekaj starejših »mladincev«, sicer izkušenih planincev, ki so skrbeli, da nas niso premamile čarobne sile gora.

V avtobusu je kmalu zadonela pesem. Sprva bolj tiha, ko pa je po grlih steklo malo okrepčila, je bilo težko razločiti za kakšen hit gre. Sramežljivost je minila in dekleta niso več strmela v mimo bežečo okolico, temveč so se posvetila tudi svojim sosedom.

Vožnja je minila brez večjih incidentov, razen nekaterih bušk, saj je šofer vozil precej drzno, kljub posredovanju naših mladincev (šoferjev). Ko smo se peljali mimo presihajočega studenca, smo si tisti, ki poznamo čarobno moč, zaželeli izpolnitev skrivnih želja. Če so se želje izpolnile, ve le vsak zase.

Ustavili smo se pri vzhodu Okreš-

lja. Najprej smo morali poskrbeti za lačne želodce in si pridobiti moči za vzpon. Naša skupina se je povečala še za nekaj zaspancev, ki so prispeli s svojimi avtomobili.

Vzpon je bil precej naporen. Pa pravijo, da imamo mesarji kondicijo! Mogoče so nekatere ovirali kilogrami, mogoče je bila kriva nepravilna obutev, da je lilo po čelih. Kljub večim postankom in naporom smo prilezli do vrha. Začelo se je splošno pisanje, saj se je bilo treba pohvaliti s tem velikim podvigom. Razkropili smo se na vse strani. Eni so se sončili, drugi so se hoteli preizkusiti v plezanju, nekateri pa so ostali kar pri domu in se hladili s pijačo. Nič čudnega, če je bilo tam najbolj glasno.

Čas je hitro mineval in treba se je bilo vrniti v dolino na kosilo. Noge so se komaj navadile na spust, vendar smo dekleta imela manj težav, saj smo imela kavalirje.

V dolini smo kljub razbolelim mišicam zaplesali ob zvokih harmonike, čeprav kar na pesku. Skoraj bi pozabili na četverico izgubljenecv, ki so še vedno iskali planinsko cvetje.

Odpeljali smo se v Matkov kot na kosilo. Razpoloženje je bilo na višku. Nekateri so si privoščili kopanje, drugi nabiranje borovnic, eni pa so podirali keglje. Vmes pa smo kar na trati zaplesali. Našega obiska so bili veseli tudi tamkajšnji gostje, saj smo jim prinesli malo nemira v to tiho dolino.

Veliko je bilo smeha na račun zaljubljenosti. Srečen je tisti fant, v katerega se zaljubita kar dve hkrati. V takem primeru je najbolje v vinu pozabiti na pravo ljubezen.

Prehitro smo se morali vrniti, saj smo bili nekateri iz oddaljenih krajev. Vzdušje na avtobusu je bilo manj glasno, saj smo bili že utrujeni in grla so nas bolela. Kljub temu je bilo slišati kakšen zahripan tenor.

Na koncu bi izrazil splošno mnenje, da je bilo lepo in da bi si organizirali še kaj podobnega. Zahvaljujem se organizatorjem, zlasti tov. Krofliču in tov. Vehovarjevi za prijeten izlet.

Marta Krajnc

Za 29. november
vam čestita

TOZD

MESNINE